ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Страсбург, 11.3.2025 г.
COM(2025) 101 final/2

2025/0059 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на обща система за връщане на граждани на трети държави, които пребивават незаконно на територията на Съюза, и за отмяна на Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, Директива 2001/40/ЕО на Съвета и Решение 2004/191/ЕО на Съвета

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Европейският съюз въвежда интегрирана, устойчива и всеобхватна миграционна политика на ЕС, която е едновременно справедлива и твърда. С договорения между Европейския парламент и Съвета през 2024 г. Пакт за миграцията и убежището[1] (наричан по-нататък „Пактът“) на ЕС се предоставят правната рамка и инструментите за по-нататъшното подобряване на ефективното управление на неговите външни граници и за създаването на бързи и ефикасни процедури за предоставяне на убежище. Работата по осигуряване на цялостното му изпълнение до средата на 2026 г. напредва с пълна скорост.

Създаването на ефективна и обща система на ЕС за връщане е основен стълб на Пакта за миграцията и убежището. За да функционира дадена система за управление на миграцията, тя трябва да разполага с надеждна и ефективна политика в областта на връщането. Когато лицата без право на престой остават в ЕС, цялата система за миграция и предоставяне на убежище се подкопава. Това е несправедливо спрямо онези, които са спазили правилата, подрива стремежа на Европа да привлича и задържа таланти и в крайна сметка подкопава обществената подкрепа за едни отворени и толерантни общества. Така се стимулира незаконното пристигане, а лицата, които пребивават незаконно, се излагат на несигурни условия и експлоатация от страна на престъпните мрежи. Понастоящем едва около 20 % от гражданите на трети държави, на които е разпоредено да напуснат Съюза, действително го правят. Лицата, на които е разпоредено да напуснат, често бягат от властите, като нерядко се преместват в други държави членки. Освен това настоящата смесица от 27 различни национални системи за връщане, всяка от които със собствен подход и процедури, подкопава ефективността на връщането на равнището на Съюза. Това налага необходимостта от задълбочена реформа на начина, по който политиката в областта на връщането се урежда в ЕС.

В политическите насоки на председателя Фон дер Лайен за периода 2024—2029 г.[2] беше обявено намерението да се предложи нов общ подход към връщането с нова законодателна рамка, насочена към ускоряване и опростяване на процеса на връщане.

Европейският съвет последователно подчертава необходимостта от единна, всеобхватна и ефективна политика в областта на връщането и обратното приемане[3]. През октомври 2024 г. той прикани Комисията спешно да представи ново законодателно предложение относно връщането[4]. В рамките на Пакта молбите за убежище ще се обработват по-бързо и ефикасно. За да се осигури устойчивост, връщанията трябва да последват бързо, с цел да се предотврати претоварването на нашите системи, да се спре оставянето на хора в неясно положение и да се възпрепятстват опитите за по-нататъшно движение в рамките на ЕС.

---

1 Новият пакт за миграцията и убежището може да бъде намерен на следния адрес: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0609.

2 Политически насоки за следващата Европейска комисия (2024—2029 г.) „Съюз с по-големи амбиции.,Моята програма за Европа“

3 Заключения на Европейския съвет от 9 февруари 2023 г., EUCO 1/23; заключения на Европейския съвет от 17 октомври 2024 г., EUCO 25/24.

4 Заключения на Европейския съвет от 9 февруари 2023 г., EUCO 1/23; заключения на Европейския съвет от 17 октомври 2024 г., EUCO 25/24.

На равнището на ЕС политиката в областта на връщането се урежда от Директива 2008/115/ЕО[5] (Директивата относно връщането). Понастоящем няколко предизвикателства подкопават ефикасността и ефективността на връщането, като те варират от неефикасни процедури на национално равнище до недостатъчно сътрудничество от трети държави при обратното приемане на техни граждани. Процесът на връщане често включва много органи и участници и в редица държави членки е станал много сложен. В действащата директива относно връщането е оставена значителна свобода на действие за националното законодателство при прилагането на правилата на ЕС, а за националните съдилища — при тълкуването им. Държавите членки докладват за проблеми, свързани с липсата на яснота на правилата и продължителните административни производства, които подкопават законосъобразността на процедурата. Това създава неяснота и несигурност за съответните граждани на трети държави, както и за органите, които управляват връщането. Липсата на съдействие от страна на гражданите на трети държави, които могат да се противопоставят, да избягат или по друг начин да осуетят усилията за връщане, затруднява изпълнението на решенията за връщане. Държавите членки са изправени пред предизвикателства при проследяването на гражданите на трети държави по време на различните етапи на процедурите по връщане, което забавя или възпрепятства напредъка.

Макар че по отношение на използването на доброволното връщане е постигнат напредък, тези усилия са възпрепятствани от липсата на надеждна политика за принудителното връщане. Освен това понастоящем почти няма последствия за гражданите на трети държави, на които в една държава членка е разпоредено да напуснат и които бягат в друга: вместо това в повечето държави членки процесът на връщане започва отново с ново решение за връщане. Това подкопава надлежно взетите в първата държава членка решения, като на практика се заобикаля системата за връщане.

При националните системи и практики липсва съгласуваност и понастоящем не съществува систематичен структуриран процес за установяване на самоличността на гражданите на трети държави, които представляват риск за сигурността, и за ускоряване на връщането им.

Многобройните различия между практиките на държавите членки включват и различни подходи към процеса на обратно приемане. Това оказва пряко въздействие върху съгласуваността на подхода на ЕС и държавите членки към обратното приемане по отношение на трети държави.

Реформирането на правилата на ЕС за връщане е съществен елемент от продължаващите усилия на Съюза за обновяване на правилата за управление на миграцията. Освен това ефективните и модерни процедури по връщане на търсещи убежище лица, които не са получили такова, и на лица, надвишили разрешения съгласно визата им срок на престой, са от основно значение за защитата на пространството на ЕС на свободно движение без вътрешни граници.

След приемането на Директивата относно връщането през 2008 г. пространството на свобода, сигурност и правосъдие и миграционната политика на Съюза претърпяват сериозна реформа. Законодателството на ЕС в областта на миграцията премина от

[5] Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни.

законодателство с минимални стандарти към сближаване на практиките на държавите членки, включително разработването на оперативни и практически действия и конкретна подкрепа за по-съгласуван подход на равнището на ЕС. Комисията проактивно се стреми да рационализира практиките за подобряване на ефективността на връщането, включително чрез препоръки от 2017 г.[6] и 2023 г.[7] и Стратегията на ЕС за доброволното връщане и реинтеграцията от 2021 г.[8] Комисията назначи координатор по въпросите на връщането, подпомаган от мрежа на високо равнище по въпросите на връщането.

Реформирането на правилата за връщане е политически приоритет и цел от 2018 г. насам, когато Комисията представи предложението си за преработване на действащата директива относно връщането[9]. Въпреки че новият регламент относно процедурата на границата за връщане[10] влезе в сила като част от законодателството в рамките на Пакта, общите правила за връщане все още се уреждат съгласно Директивата относно връщането от 2008 г., която вече не е подходяща за целта. Настоящото предложение заменя оттегленото предложение на Комисията за Директива относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (COM(2018) 634 final, 2018/0329 (COD)), прието от Комисията на 12.9.2018 г. Останалите части на инициативата от 2018 г. не получиха достатъчно подкрепа за успешното продължаване на преговорите от съзаконодателите и поради това следва да бъдат оттеглени.

Целта на настоящото предложение е да се повиши ефикасността на процеса на връщане, като се предоставят на държавите членки ясни, модерни, опростени и общи правила за ефективно управление на връщането. С него се цели осигуряване на сътрудничеството на гражданите на трети държави с органите чрез комбинация от задължения, стимули и последствия при неоказване на съдействие. Цел на предложението е също така да се предотвратява заобикалянето на правилата и да се сдържа неразрешеното по-нататъшно движение в рамките на Шенгенското пространство. С предложението се цели да се гарантира, че когато на дадено лице бъде разпоредено да напусне ЕС, това ще се случи, било то принудително или доброволно, ако условията го позволяват, като същевременно се зачитат основните права. Освен това предложението има за цел да се предоставят на държавите членки общи правила за установяване на самоличността на гражданите на трети държави, които представляват риск за сигурността, и за ускоряване на връщането им. В него също така за първи път се включва обратното приемане като част от процеса на връщане. Освен това в предложението се защитават основните права на подлежащите на връщане лица чрез ясни процесуални гаранции, с които се гарантира, че решенията за връщане подлежат

---

6 Препоръка (ЕС) 2017/2338 на Комисията от 16 ноември 2017 г. за създаване на общ Наръчник за връщането, който компетентните органи на държавите членки да използват при изпълнението на задачи, свързани с връщането, C/2017/6505 (OB L 339, 19.12.2017 г., стр. 83—159).

7 Препоръка (ЕС) 2023/682 на Комисията от 16 март 2023 г. относно взаимното признаване на решения за връщане и за ускоряване на връщането при прилагането на Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, C/2023/1763 (OB L 86, 24.3.2023 г., стр. 58—64).

8 Съобщение на Комисията: Стратегия на ЕС за доброволното връщане и реинтеграцията, Брюксел, 27.4.2021 г. (COM(2021) 120 final).

9 Предложение за Директива относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (преработен текст), Брюксел, 12.9.2018 г. (COM(2018) 634 final, 2018/0329 (COD)).

10 Регламент (ЕС) 2024/1349 от 14 май 2024 г. за установяване на процедура на границата за връщане и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1148, PE/17/2024/REV/1 (OB L 2024/1349, 22.5.2024 г.).

на контрол, включително правото на обжалване и задължението за спазване на принципа на забрана за връщане, като се обръща необходимото внимание на уязвимите лица и на висшия интерес на детето. Като се отстранят пропуските в процеса, с предложението ще се предотвратят ситуации, при които решение за връщане, издадено в една държава членка, може да бъде заобиколено или изпълнението му да бъде значително забавено чрез преместване в друга държава членка. Въведеният с предложението механизъм за признаване на решенията за връщане ще бъде от помощ за тази цел.

Необходима част от една наистина европейска система за миграция е наличието на стабилна и модерна правна рамка, която е строга, но справедлива и с която се зачитат основните права и се предоставят на Съюза и на държавите членки необходимите инструменти за ефективно връщане на граждани на трети държави без право на престой.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Настоящото предложение е част от всеобхватния подход за управление на миграцията, изложен в Регламента относно управлението на убежището и миграцията[11], и допълва законодателната рамка на Пакта, приет през май 2024 г. Ключов аспект на законодателството в рамките на Пакта е сближаването на процедурите по предоставяне на убежище и по връщане с Регламента относно процедурата за убежище и Регламента относно процедурата на границата за връщане. С настоящото предложение се допълва реформата, като в законодателната рамка на Съюза се добавят общи правила за връщането на граждани на трети държави без право на престой.

Настоящото предложение е в съответствие с някои от основните новости, предвидени в правните актове, съставляващи Пакта. По този начин то има за цел да се гарантира справедлив и прозрачен процес както за гражданите на трети държави, така и за националните органи. Например оценката на възрастта на ненавършилите пълнолетие лица в настоящото предложение отразява решението, прието в Регламента относно процедурата за убежище. В предложението също така се предвижда назначаването на представител за непридружените ненавършили пълнолетие лица, за да се гарантира, че те получават подходящо отношение през целия процес на миграция, както и подходяща подкрепа. Освен това задължението на гражданите на трети държави да сътрудничат, както и последствията при неоказване на съдействие вървят успоредно с правото на съответните граждани на трети държави да бъдат информирани за тези задължения. Така се създава процес, който е ясен и справедлив за гражданите на трети държави и за националните органи.

Настоящото предложение също така е в съответствие с по-строгите правила на правните актове, съставляващи Пакта, относно гражданите на трети държави без право на престой, които представляват риск за сигурността, за да се гарантира, че всички инструменти на равнището на Съюза се използват в пълна степен за правилното установяване са самоличността на такива граждани на трети държави и за гарантирането на тяхното бързо и ефективно връщане.

Що се отнася до укриването, настоящото предложение се основава на някои от законодателните решения, които са част от новата директива относно условията на

[11] Регламент (ЕС) 2024/1351 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно управлението на убежището и миграцията, за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1147 и (ЕС) 2021/1060 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 604/2013 (ОВ L 2024/1351, 22.5.2024 г.).

приемане[12], адаптирани към контекста на връщането, за да се гарантира по-съгласуван подход за противодействие на укриването.

В предложението се предвиждат повече възможности за държавите членки да управляват съвместно незаконното движение помежду си, за да се запази пространството без контрол по вътрешните граници.

Настоящото предложение има за цел правилата за връщане да достигнат същото равнище на амбиция като останалата част от правната рамка за миграцията и управлението на границите, за да се създадат безпрепятствена връзка и приемственост между различните етапи на процеса на управление на миграцията в Съюза.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

С настоящото предложение се привеждат в действие и стратегическите насоки за законодателното и оперативно планиране в рамките на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приети от Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 12 декември 2024 г. Съгласно стратегическите насоки Европейският съюз и неговите държави членки трябва да гарантират, че лицата, които нямат право на престой, биват ефективно връщани. За тази цел в стратегическите насоки се призовава за по-решителен и всеобхватен подход към връщанията, който да бъде разработен и приложен чрез спешно усъвършенстване на правната рамка и на нашия капацитет, в съчетание с използването на вътрешните и външните инструменти, с които разполагаме. И накрая, в стратегическите насоки се припомня, че успешната политика в областта на връщането е основен стълб на една всеобхватна и надеждна система на ЕС в областта на убежището и миграцията, чието привеждане в действие е цел на настоящия регламент.

Настоящото предложение е в съответствие и с действията на Съюза за предотвратяване и борба с незаконната имиграция, за управление на външните граници на Съюза и за запазване на Шенгенското пространство без контрол по вътрешните граници.

Настоящото предложение съответства и на подхода на ЕС за установяване на балансирани и всеобхватни партньорства с трети държави, при които миграцията следва да бъде заложена като основен въпрос, и за работа в тясно сътрудничество с трети държави в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията. Чрез повишаване на ефективността на своята система за връщане ЕС ще може да използва по-оптимално подобреното сътрудничество при обратното приемане, насърчавано чрез използването на всички съответни политики и инструменти, включително визовата политика, търговията, развитието и дипломацията.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

С оглед на съдържанието на предложението правното основание е член 79, параграф 2, буква в) от Договора за функционирането на Европейския съюз.

По отношение на променливата геометрия настоящото предложение следва режим, сходен с този на действащата директива относно връщането.

[12] Директива (ЕС) 2024/1346 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила, PE/69/2023/REV/1 (ОВ L 2024/1346, 22.5.2024 г.).

В съответствие с член 4 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договорите, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета относно предложения регламент Дания взема решение дали да въведе в националното си право настоящото предложение, което представлява развитие на достиженията на правото от Шенген.

По отношение на Ирландия действащата директива относно връщането има хибриден характер, както е отразено в съображенията към нея. Като се следва същият подход в настоящото предложение, както Протокол № 19 относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз, приложен към Договорите, така и Протокол № 21 относно позицията на Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договорите, се прилагат към настоящото предложение.

Доколкото предложеният регламент представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, неговите разпоредби следва да се прилагат за Исландия, Норвегия, Швейцария и Лихтенщайн в съответствие със съответните споразумения за асоцииране на тези държави към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген.

- **Субсидиарност**

Целта на настоящото предложение е да се въведе обща процедура по връщане и да се преодолеят основните недостатъци и предизвикателства, пред които са изправени държавите членки при връщането на граждани на трети държави без право на престой в Съюза. Предотвратяването и противодействието на незаконната имиграция и гарантирането на връщането на лицата, които нямат законно право на престой, е общ интерес на държавите членки, който те не могат да постигнат сами. Понастоящем много от недостатъците при осъществяването на политиката в областта на връщането са следствие от липсата на взаимодействие между националните системи, което може да бъде ефективно преодоляно само на равнището на ЕС.

Целта е на всички държави членки да се предостави безпрепятствена и ефикасна процедура и да се избягва движението между държавите членки, което възпрепятства процеса на връщане.

Новата процедура следва да се урежда от едни и същи правила, независимо от това коя държава членка ги прилага, за да се осигурят справедливост и единен подход при третирането на гражданите на трети държави без право на престой, както и за да се осигурят яснота и правна сигурност за всяко лице.

Освен това установяването на правила на национално равнище с оглед намаляване на стимулите за неразрешено движение между държавите членки за целите на възпрепятстване на връщането не би било ефикасно разрешение на проблема. Поради това целите на настоящото предложение не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен самостоятелно от държавите членки, а поради мащаба и последиците от настоящия регламент могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза. Поради това Съюзът трябва да действа и може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз.

- **Пропорционалност**

Съгласно принципа на пропорционалност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на неговите цели.

Що се отнася до целта за установяване на обща процедура по връщане, включително механизъм за признаване и изпълнение на решения за връщане, по-строги правила за лицата, които представляват риск за сигурността, и яснота на процесуалните гаранции, всички елементи на предложението са ограничени до това, което е необходимо за създаването на такава обща процедура и за осигуряването на възможности за нея, за нейното рационализиране и опростяване, за осигуряването на равно третиране по отношение на правата и гаранциите в съответствие с правото на ЕС и международното право за гражданите на трети държави и за избягване на несъответствия в националните процедури, които като последица водят до нежелано насърчаване на неразрешеното движение. Целта на тези промени е да се намери правилният баланс между справедливото третиране на гражданите на трети държави и гарантирането, че системата не може да бъде заобиколена от граждани на трети държави, които целят да осуетят извеждането си от Съюза. Въведени са всички необходими гаранции, за да се осигури, че гражданите на трети държави се третират по хуманен и справедлив начин, при пълно зачитане на Хартата.

- **Избор на инструмент**

Комисията предлага регламент. Въпреки представянето на препоръките от 2017 г. и 2023 г. и периодичните оценки по Шенген, чиято цел е да се насърчат държавите членки да използват всички предвидени в Директивата относно връщането възможности за гъвкавост, продължават да съществуват значителни процедурни пречки.

Усилията за подобряване на ефективността на изпълнението не се оказаха достатъчни за преодоляване на различията във видовете използвани процедури, правата и процесуалните гаранции за гражданите на трети държави и за осигуряване на съгласуван подход между държавите членки.

Един регламент за създаване на обща система за връщане в Съюза, чиито разпоредби са пряко приложими, осигурява необходимата за нов общ подход към връщането степен на единство и ефективност. С регламента се гарантира, че ключовите новости, въведени с цел повишаване на ефективността, като например процесуалните правила, задълженията за гражданите на трети държави и взаимното признаване, се разглеждат съгласувано във всички държави членки, което ще предотврати нарушаващите ефекти и пропуските във функционирането на системата на ЕС за връщане. Освен това по този начин правилата за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети държави ще бъдат приведени в съответствие с особените правила, определени в Регламента относно процедурата на границата за връщане.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

След влизането в сила на Директивата относно връщането тълкуването на конкретни елементи от нея е анализирано при обсъжданията на експертно равнище в рамките на председателствата от Комисията контактна група по въпросите на връщането, в която участват експерти от държавите членки, Агенцията за основните права и Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex). През годините това позволи на Комисията да добие ясна представа за най-сложните елементи, що се отнася до тълкуването и прилагането на Директивата относно връщането. Експертната група по въпросите на обратното приемане и специалните работни групи по държави,

организирани от Frontex, редовно обсъждат и анализират предизвикателствата в процеса на обратно приемане.

С периодичните оценки по Шенген и тематичната оценка по Шенген от 2024 г. относно връщането[13] беше представена подробна картина на настоящата система за връщане. Благодарение на партньорския подход поне веднъж на всеки седем години екип, съставен от експерти от държавите членки и Комисията, подпомаган от агенции на ЕС, оценява всяка държава членка и асоциирана към Шенген държава, която прилага изцяло достиженията на правото от Шенген. В тези оценки често се посочват конкретни проблеми в националното законодателство, с което се транспонира Директивата относно връщането, и се дава възможност на Комисията да добие представа за основните предизвикателства, свързани с изпълнението на действащата директива.

Предложението се основава и на предварителните резултати от изследването *Gaps and needs of EU law in the area of return* (Пропуски и нужди на правото на ЕС в областта на връщането), възложено от генерална дирекция „Миграция и вътрешни работи“. В изследването, ръководено от обединение, съставено от ICF, в сътрудничество с Института за миграционна политика (MPI Europe), Центъра за европейска политика (EPC) и мрежата „Одисей“, се представят висококачествени анализи на възможни варианти за новата законодателна рамка в областта на връщането въз основа на задълбочени консултации, проведени чрез проучвания, работни срещи и интервюта с ключови заинтересовани страни. Макар че изследването ще приключи едва по-късно през 2025 г., текущият процес на консултации в контекста на изследването и предварителните резултати са от основно значение за изготвянето на предложението.

Комисията провежда редовни консултации с практикуващи специалисти от държавите членки, международни организации и неправителствени организации чрез експертната група по въпросите на връщането към Европейската мрежа за миграцията (EMN-REG). Текущата работа на EMN-REG осигурява ценна база от практически доказателства, с която се гарантира, че предложението се основава на реалния опит. EMN-REG играе жизненоважна роля, като улеснява непрекъснатото сътрудничество и споделя най-добри практики в областта на връщането и реинтеграцията. Чрез редовни работни срещи и семинари EMN-REG разглежда ключови теми като консултирането относно връщането, доброволното връщане и реинтеграцията, връщането на уязвими групи и алтернативите на задържането. Структурата на EMN-REG дава възможност за непрекъсната обратна връзка, която допринася за вариантите на политиката за настоящото предложение.

Предложението се опира на няколко финансирани от ЕС (текущи) изследователски проекта в областта на връщането и незаконната миграция. По-специално, Измерване на незаконната миграция и свързаните с нея политики (MIrreM) относно незаконната миграция като цяло и Съсредоточаване на изследването на връщането на мигранти и политиките на обратно приемане в Европа и извън нея (GAPS), Мотиви, опит и последици от политиката за връщане и обратно приемане: разкриване и разработване на ефективни алтернативи (MORE) и Постигане на съгласие в областта на връщането (FAIR) относно връщането, реинтеграцията и обратното приемане. Тези изследователски проекти обединяват представители на академичните среди, гражданското общество, правителства и международни организации, за да разгледат,

[13] Доклад за тематична оценка по Шенген — „Преодоляване на пропуските на национално равнище: към ефективна система на ЕС за връщане“.

наред с другото, узаконяването, пречките/факторите, способстващи за международното сътрудничество в областта на връщането, мотивацията, опита и последиците от политиката в областта на връщането и обратното приемане, както и аспектите, свързани с правата на човека, при доброволното и принудителното връщане.

Изготвената от Европейския парламент заместваща оценка на въздействието на предложението за преработен текст на Директива относно връщането[14] и докладът на Европейския парламент за изпълнението на Директивата относно връщането[15] бяха внимателно разгледани при изготвянето на новото предложение.

В работен документ на службите на Комисията, който ще бъде публикуван скоро, е представен подробен отчет за процеса на консултации и доказателствата, използвани в настоящото предложение.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Предложението се опира на консултации с широк кръг заинтересовани страни, включително държави членки, европейски институции, международни организации, неправителствени организации (НПО), гражданското общество, научноизследователски субекти и трети държави.

Между октомври 2024 г. и февруари 2025 г. Комисията активизира вече тесните текущи консултации с ключови заинтересовани страни, сред които се включват държави членки, експерти и практикуващи специалисти в областта на връщането и гражданското общество. Консултациите бяха проведени на политическо, стратегическо и техническо равнище, за да се гарантира, че са взети предвид реалностите и нуждите на всички заинтересовани страни. В този контекст заинтересованите страни споделиха с Комисията съответни ресурси и целенасочени становища.

Текущата работа на EMN-REG осигурява ценна база от практически доказателства, с която се гарантира, че предложението се основава на конкретен опит и практики. Чрез редовни работни срещи и семинари през изминалата година EMN-REG разгледа теми като взаимното признаване, консултирането относно връщането, доброволното връщане и реинтеграцията, връщането на уязвими групи и алтернативите на задържането. От ноември 2024 г. насам EMN-REG се използва целенасочено, за да се даде гласност на възгледите на групата, особено по отношение на уязвимите лица в процеса на връщане.

Мрежата на високо равнище по въпросите на връщането, председателствана от координатора на ЕС по въпросите на връщането, също проведе целенасочени обсъждания през септември 2024 г. и януари 2025 г., по-специално относно различните варианти на политиката и съображенията за предложението.

На Европейския форум за миграцията през ноември 2024 г. Комисията организира няколко специални сесии относно бъдещото законодателство в областта на връщането, с които стана възможно допълнително да се даде гласност на възгледи и идеи, особено от страна на гражданското общество.

На 15 януари 2025 г. експертната група на Комисията по въпросите на мигрантите също проведе специално обсъждане относно бъдещото законодателство в областта на връщането.

---

14 https://www.europarl.europa.eu/thinktank/bg/document/EPRS_STU(2019)631727.

15 Приети текстове — Доклад за изпълнение на Директивата за връщането — четвъртък, 17 декември 2020 г.

През изминалата година Съветът, под ръководството на ротационните председателства, организира многобройни обсъждания относно бъдещото законодателство в областта на връщането на техническо, стратегическо и министерско равнище.

В периода между ноември 2024 г. и февруари 2025 г. беше организиран интензивен процес на консултации в контекста на изследването *Gaps and needs of EU law in the area of return* (Пропуски и нужди на правото на ЕС в областта на връщането), възложено от генерална дирекция „Миграция и вътрешни работи“. С изследването, ръководено от обединение, съставено от ICF, в сътрудничество с Института за миграционна политика (MPI Europe), Центъра за европейска политика (EPC) и мрежата „Одисей“, се даде възможност за задълбочени консултации, проведени чрез проучвания, работни срещи и интервюта с ключови заинтересовани страни.

И накрая, с активизирането на работата по предложението Комисията получи множество документи за изразяване на позиция, бележки и анализи, в които се посочват предизвикателствата и проблемите и се предлагат решения, като всички те бяха надлежно разгледани и взети предвид в контекста на изготвянето на предложението.

В работен документ на службите на Комисията, който ще бъде публикуван скоро, е представен подробен отчет за процеса на консултации и доказателствата, използвани в настоящото предложение.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Комисията използва експертния опит, натрупан от множеството мрежи и експертни групи, работещи в областта на връщането, включително експертната група по въпросите на връщането към Европейската мрежа за миграцията (EMN-REG), контактната група по въпросите на връщането, експертната група по въпросите на обратното приемане, Мрежата на високо равнище по въпросите на връщането, председателствана от координатора на ЕС по въпросите на връщането, и експертите, работещи в контекста на изследването „Пропуски и нужди на правото на ЕС в областта на връщането“.

Освен това Комисията взе предвид многобройните книжа, документи за изразяване на позиция и научноизследователски материали, които бяха предадени на Комисията особено през последните месеци, с активизирането на работата по предложението.

- **Оценка на въздействието**

Въпреки че поради неотложността на предлагането на нови правила в областта на връщането не беше извършена оценка на въздействието, предложението се основава на посочения по-горе широк спектър от консултации, изследвания и оценки.

Скоро ще бъде публикуван работен документ на службите на Комисията, в който се описва процесът на консултации, довел до предложението, като се включва и анализ на някои от разгледаните ключови варианти на политиката.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Целта на предложението е да се опрости и рационализира настоящата правна рамка, която беше доразвита от съдебната практика както на Съда на Европейския съюз, така и на националните съдилища, което доведе до висока степен на сложност при прилагането на правилата.

Задължението за сътрудничество ще намали административната тежест за държавите членки, тъй като гражданите на трети държави ще бъдат задължени да участват активно

в процеса на връщане, като предоставят цялата необходима информация, както и винаги да бъдат на разположение, а местоположението им да е известно. Чрез механизъм за признаване и изпълнение на решения за връщане ще се избегнат дублирането на усилия в държавите членки и многократните оценки за един и същ гражданин на трета държава. Освен това със заповедта на ЕС за връщане ще се улесни обменът на информация, необходима за признаването на решенията за връщане на другите държави членки.

- **Основни права**

С настоящото предложение се зачитат основните права и се спазват принципите, признати по-специално от Хартата на основните права на Европейския съюз[16], както и задълженията, произтичащи от международното право, по-специално от Женевската конвенция за статута на бежанците[17], Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи[18], Международния пакт за граждански и политически права[19], Конвенцията на Организацията на обединените нации против изтезанията и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето[20].

С настоящото предложение се гарантира, че връщането ще се извършва по начин, при който се зачитат човешкото достойнство, правото на живот, забраната на изтезанията и на нечовешкото и унизително отношение или наказание, правото на свобода и сигурност, правото на семеен и личен живот, включително правото на защита на личните данни, защитата в случай на извеждане и експулсиране, по-специално принципа на *забрана за връщане (non-refoulement) и защитата срещу колективно експулсиране*, недискриминацията и правото на ефективни правни средства за защита.

Правото на свобода се защитава чрез строго ограничаване на предвиденото прибягване до задържане: задържането е оправдано единствено при конкретни, ясно определени в регламента основания, когато се окаже необходимо и пропорционално, въз основа на индивидуална оценка на всеки отделен случай, и подлежи на съдебен контрол. В регламента също така се очертава използването на алтернативи на задържането, тъй като — макар алтернативите на задържането да са по-малко инвазивни от него — тези мерки все пак водят до ограничения на свободата. С предложението се гарантира, че висшият интерес на детето следва да бъде съображение от първостепенна важност при прилагането на настоящия регламент. За ненавършилите пълнолетие лица в процеса на връщане се прилагат специални правила, особено по отношение на условията на задържане. Освен това някои от основните новости, въведени със законодателството в рамките на Пакта, по-специално що се отнася до оценката на възрастта на ненавършилите пълнолетие лица и практиката по назначаване на представител, който да придружава непридружено ненавършило пълнолетие лице, понастоящем се въвеждат чрез настоящия регламент и за процедурата по връщане. В предложението също така непридружените ненавършили пълнолетие лица и семействата с ненавършили пълнолетие лица са изключени от връщане в държави, с които има сключено споразумение или договореност. С предложението се укрепват правилата за

---

16 Харта на основните права на Европейския съюз (ОВ С 326, 26.10.2012 г., стр. 391—407).

17 Женевска конвенция за статута на бежанците, 1951 г., Сборник договори на Организацията на обединените нации.

18 Европейска конвенция за правата на човека, 1950 г., Съвет на Европа.

19 Международен пакт за граждански и политически права, 1966 г., Организация на обединените нации.

20 Конвенция за правата на детето, 1989 г., Организация на обединените нации.

гражданите на трети държави, които представляват риск за сигурността, и също така се насърчава правото на сигурност.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Както е посочено в придружаващата законодателна обосновка за финансовото и цифровото отражение, необходимите инвестиции на равнището на ЕС и на държавите членки са съвместими с многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2021—2027 г. и могат да бъдат финансирани по линия на МФР за периода 2021—2027 г. за фондовете в областта на вътрешните работи, като се използва фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ)[21]. Финансирането след 2027 г. ще попадне в обхвата на преговорите по следващата МФР. Предлага се през 2025 г., 2026 г. и 2027 г. бюджетът на Frontex за връщането да бъде увеличен, ако е необходимо, чрез вътрешно преразпределяне на ресурси в рамките на бюджета на Frontex в зависимост от действителното усвояване.

Държавите членки ще могат да използват средствата, разпределени в рамките на техните национални програми по линия на фонд „Убежище, миграция и интеграция“, за да подкрепят всички необходими инвестиции в инфраструктурата и процедурите за изпълнението на настоящия регламент. Frontex може да подкрепя държавите членки с персонал и дейности в рамките на своя мандат, като например координиране на операции по връщане, включително чрез покриване на разходите, свързани с операциите по връщане, чартиране на самолет или резервиране на билети за връщане с търговски полети за същата цел.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Комисията ще наблюдава редовно прилагането на регламента, включително чрез механизма за оценка по Шенген. Комисията следва да докладва относно прилагането на регламента пет години след влизането му в сила.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Основната цел на предложението е процесът на връщане да се опрости и да се направи по-ясен за националните органи и за засегнатите граждани на трети държави.

Предложението е под формата на регламент и по този начин се гарантира, че правилата са пряко приложими в държавите членки и че връщането се управлява по единен начин в целия Съюз. Това създава яснота и предвидимост и намалява възможностите за заобикаляне на системата за връщане в една държава членка чрез преместване в друга.

Общи процесуални правила за издаването на решения, свързани с връщането: предложението включва общи правила за издаването на решения за връщане и налагането на забрани за влизане. Това гарантира, че гражданите на трети държави се третират по еднакъв начин във всички държави членки, и спомага да се гарантира, че не могат да бъдат използвани различията между системите на държавите членки. Определенията се актуализират с оглед на практиката от приемането на Директивата относно връщането насам и, когато е приложимо, се привеждат в съответствие с определенията в новоприетите правни актове, съставляващи Пакта, като

[21] Доколкото дейностите ще бъдат финансирани от тематичния механизъм на ФУМИ, те могат да се изпълняват чрез пряко, непряко или споделено управление.

се гарантира единство, яснота и предвидимост в целия процес на миграция. Основните права на подлежащите на връщане лица се защитават чрез ясни процесуални гаранции, с които се гарантира, че решенията за връщане подлежат на контрол, включително правото на обжалване и задължението за спазване на принципа на забрана за връщане, като се обръща необходимото внимание на непридружените ненавършили пълнолетие лица и на висшия интерес на детето.

Укрепване на принудителното връщане и стимулиране на доброволното връщане: с предложението се изяснява кога решението за връщане следва да бъде изпълнено чрез извеждане и се определя доброволното връщане, като по този начин се създават яснота и предвидимост както за компетентните органи, така и за гражданите на трети държави. Това на свой ред засилва доброволното връщане, тъй като принудителното връщане се превръща в ясен и надежден инструмент. В предложението се разясняват разпоредбите относно наблюдението на принудителното връщане.

Процесуални гаранции: правилата в настоящото предложение винаги се прилагат при пълно зачитане на Хартата на основните права, включително при съблюдаване на принципа на забрана за връщане, правото на свобода, правото на ефективни правни средства за защита и висшия интерес на детето. Сроковете за обжалване на решения за връщане се различават значително между отделните държави членки, като варират от няколко дена до един месец или повече. В съответствие с основните права срокът трябва да осигурява достатъчно време, за да се гарантира достъп до ефективни правни средства за защита, като същевременно не се забавят процедурите по връщане. С предложението също така се хармонизират правилата за предоставяне при поискване на безплатна правна помощ и/или представителство в съответствие с новоприетите правила на Пакта. И накрая, предложението е в съответствие с правилата на достиженията на правото на Съюза в областта на убежището относно оценката на възрастта на ненавършилите пълнолетие лица, както и относно назначаването на представител, който да придружава непридружените ненавършили пълнолетие лица в процеса на връщане. Чрез предвиждане на връзка с процеса на предоставяне на убежище, с предложението се осигурява подходящо и съгласувано третиране на ненавършилите пълнолетие лица по силата на правилата на Съюза за управление на миграцията, като се внасят яснота, опростяване и предвидимост.

Задължение за сътрудничество и право на информация: липсата на съдействие от страна на гражданина на трета държава по време на процедурите по връщане е ключов въпрос, възпрепятстващ връщането. Поради това с настоящото предложение се въвежда изрично задължение за гражданите на трети държави да сътрудничат на националните органи на всички етапи от процедурата по връщане, по-специално за установяване и проверка на самоличността им с оглед на получаването на валиден документ за пътуване, предоставяне на лична информация, информация за пътуването и биометрична информация. В предложените правила се очертава с какво е свързано сътрудничеството и какви са последствията в случай на неоказване на съдействие, като това се съчетава със стимули за осигуряването на сътрудничество, включително консултиране относно връщането и подкрепа за доброволното връщане. За да се гарантира, че гражданинът на трета държава е надлежно информиран за това какво се очаква от него в процеса на връщане, в предложението се включва правото на гражданина на трета държава на информация въз основа на някои от практиките в държавите членки и се отразяват подобни разпоредби, въведени чрез Регламента относно процедурата за убежище. В системата се предвижда възможност за оспорване на определени решения и за достъп до правни средства за защита.

Управление и предотвратяване на укриването и неразрешеното движение между държавите членки: в предложението се предвиждат по-строги правила за държавите членки, за да се осигури наличието на подлежащите на връщане граждани на трети държави, като се създаде система с по-голяма способност за оценяване и управление на опасността от укриване. С него се въвежда изчерпателен списък за оценка на опасността от укриване, като се гарантира съгласуван и единен подход сред държавите членки, както и изчерпателен списък на основанията за задържане. Правилата, които допълват задължението за сътрудничество, за да се гарантира, че подлежащото на връщане лице остава на разположение през целия процес на връщане, отразяват отчасти договорените за целите на убежището решения, които са предвидени в правните актове, съставляващи Пакта, например възможността да се изисква от гражданина на трета държава да остане в рамките на определено географско местоположение, като например регион.

Връщане на граждани на трети държави, които представляват риск за сигурността: самоличността на гражданите на трети държави, които нямат право престой в Съюза и представляват риск за сигурността, трябва бързо да бъде установена, а те своевременно да бъдат върнати. Поради това предложението включва общо задължение за компетентните органи да извършват необходимите проверки на ранен етап от процеса на връщане, за да се подпомогне установяването на самоличността и да се провери за всякакви възможни рискове за сигурността. В предложението се определят някои категории граждани на трети държави, които попадат в обхвата на специалните процесуални правила за лицата, които представляват риск за сигурността, например когато е извършено престъпление с определена степен на тежест. Тези граждани на трети държави ще подлежат на принудително връщане, по-дълги забрани за влизане и отделно основание за задържане. Тези правила отразяват и привеждат правилата относно връщането в съответствие с новоприетото законодателство в рамките на Пакта, както и с Кодекса на шенгенските граници, като всички те включват правила, насочени конкретно към мигрантите, които представляват риск за сигурността. В предложението също така се предвиждат ясни гаранции за защита на основните права.

Европейска заповед за връщане: макар че държавите членки ще продължават да издават свои собствени решения за връщане, с предложението се въвежда европейска заповед за връщане, която ще допълва решенията за връщане на държавите членки, за да се осигури яснота във всички държави членки. Европейската заповед за връщане, представляваща общ формуляр, който ще включва основните елементи на решението за връщане, ще бъде достъпна чрез Шенгенската информационна система. Всички технически промени, необходими за улесняване на бързия достъп до европейската заповед за връщане, ще бъдат разглеждани в контекста на евентуалните бъдещи съображения за промени на Регламент (ЕС) 2018/1860 за използването на Шенгенската информационна система за целите на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави. Европейската заповед за връщане ще бъде създадена чрез акт за изпълнение.

Механизъм за признаване и изпълнение на решения, издадени от друга държава членка: с настоящото предложение се въвежда важно процесуално опростяване, като се предвижда механизъм за пряко изпълнение на решение за връщане, издадено от друга държава членка. Съгласно действащите правила повечето държави членки са длъжни да издадат ново решение за връщане на физическото лице, дори в случай че друга държава членка вече е издала решение за връщане. С настоящото предложение на държавите членки се предоставя инструмент за изпълнение на издаденото преди това

от другата държава членка решение за връщане. С това ще се премахне една стъпка от процеса и ще се избегне дублирането. До 1 юли 2027 г. Комисията ще направи преглед, за да установи дали държавите членки са въвели подходящи правни и технически договорености за ефективно обработване на европейските заповеди за връщане чрез Шенгенската информационна система, и ще приеме решение за изпълнение, с което признаването и изпълнението на решение за връщане, издадено от друга държава членка, ще стане задължително. Предложението се допълва от ограничени дерогации. Държавите членки, които издават решение за връщане, отговарят за неговото изпълнение и трябва да използват всички подходящи средства, за да гарантират ефективно връщане. Механизмът за признаване на решенията за връщане, издадени от друга държава членка, се подпомага и улеснява от описаната по-горе европейска заповед за връщане. В предложението също така се изясняват процесът и съответните процесуални гаранции и правни средства за защита въз основа на поуките, извлечени от изпълнението на Препоръката на Комисията от 2023 г. относно взаимното признаване на решения за връщане.

Връщане в държава, с която има споразумение или договореност за връщане: с предложението се въвежда възможността за връщане на граждани на трети държави, на които е издадено решение за връщане, в трета държава, с която има споразумение или договореност за връщане („центрове за връщане“). Възможността за връщане на незаконни мигранти в тези държави следва да бъде обвързана със специални условия за гарантиране на зачитането на основните права на засегнатите лица. Споразумение или договореност могат да бъдат сключени единствено с трета държава, в която се зачитат международните стандарти и принципи в областта на правата на човека в съответствие с международното право, включително с принципа на забрана за връщане. В тези споразумения или договорености трябва да се определят редът за прехвърлянето, както и условията за продължителността на пребиваването на гражданина на трета държава в държавата, което може да бъде краткосрочно или дългосрочно. Тези споразумения или договорености се придружават от механизъм за наблюдение, за да се оцени изпълнението и да се вземат предвид всякакви промени в обстоятелства в третата държава. Непридружените ненавършили пълнолетие лица и семействата с ненавършили пълнолетие лица са изключени от връщане в държава, с която има споразумение или договореност за връщане.

Обратно приемане като неразделна част от процеса на връщане: с предложението обратното приемане се установява като неразделна част от процеса на връщане. В предложението се установява общ процедурен подход към подаването на искания за обратно приемане, включително чрез стандартен формуляр за искания за обратно приемане и системни последващи действия във връзка с решенията за връщане с искания за обратно приемане. С него се повишават прозрачността и координацията на подхода спрямо третите държави по отношение на обратното приемане, като същевременно се запазва гъвкавостта за държавите членки. С предложението се въвеждат елементи за по-съгласуван подход спрямо третите държави и се предвижда ясно правно основание за предаването на данни към трети държави за целите на обратното приемане. В предложението се пояснява, че комуникацията с непризнати субекти от трети държави с оглед извършване на процедурата по обратно приемане не е равносилна на признаване.

2025/0059 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на обща система за връщане на граждани на трети държави, които пребивават незаконно на територията на Съюза, и за отмяна на Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, Директива 2001/40/ЕО на Съвета и Решение 2004/191/ЕО на Съвета

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 79, параграф 2, буква в) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет[22],

като взеха предвид становището на Комитета на регионите[23],

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

(1) При създаването на пространство на свобода, сигурност и правосъдие Съюзът следва да разполага с обща политика по въпросите на връщането на граждани на трети държави без право на престой в Съюза. Ефективната политика в областта на връщането е ключов елемент от една надеждна система за управление на миграцията.

(2) С настоящия регламент се създава обща система за връщане на граждани на трети държави без право на престой в Съюза въз основа на обща процедура по връщане и обратно приемане, система за предотвратяване и управление на опасността от укриване и сътрудничество, основано на взаимно доверие между държавите членки.

(3) За да се допринесе за прилагането на всеобхватния подход, определен в Регламент (ЕС) 2024/1351 на Европейския парламент и на Съвета[24], следва да се въведе обща система за ефективно управление на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави. Тази система следва да се основава на интегрирано изготвяне на политики с цел да се осигурят съгласуваност и ефективност на действията и мерките, предприети от Съюза и неговите държави членки, действащи в рамките на съответните си области на компетентност.

---

22 ОВ C […], […] г., стр. […].

23 ОВ C […], […] г., стр. […].

24 Регламент (ЕС) 2024/1351 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно управлението на убежището и миграцията, за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1147 и (ЕС) 2021/1060 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 604/2013 (ОВ L 222, 22.5.2024 г., стр. 1).

(4) Европейският съвет последователно подчертава значението на решителните действия на всички равнища за улесняване, увеличаване и ускоряване на връщането от Европейския съюз. През октомври 2024 г. Европейският съвет призова Комисията спешно да представи ново законодателно предложение.

(5) В стратегическите насоки за законодателното и оперативно планиране в рамките на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приети от Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 12 декември 2024 г., се припомня, че успешната политика в областта на връщането е основен стълб на една всеобхватна и надеждна система на Съюза в областта на убежището и миграцията. За тази цел в стратегическите насоки се призовава за разработване и прилагане на по-решителен и всеобхватен подход към връщанията чрез спешно усъвършенстване на правната рамка.

(6) Ефективната политика в областта на връщането следва да осигурява съгласуваност с Пакта за миграцията и убежището и да допринася за неговата цялост и за управлението на незаконната имиграция в Съюза, както и да предотвратява неразрешеното движение между държавите членки на незаконно пребиваващи граждани на трети държави, за да се защити пространството без контрол по вътрешните граници, като същевременно се зачитат основните права.

(7) Съюзът и неговите държави членки увеличават усилията си за повишаване на ефективността на политиките на връщане. Въпреки тези усилия съществуващата правна рамка, която се състои от Директива 2001/40/ЕО на Съвета[25] и Директива 2008/115/ЕО[26], вече не отговаря на нуждите на миграционната политика на Съюза. След приемането на Директива 2008/115/ЕО през 2008 г. пространството на свобода, сигурност и правосъдие и миграционната политика на Съюза претърпяват сериозно развитие. Законодателството на ЕС в областта на миграцията премина от законодателство с минимални стандарти към сближаване на практиките на държавите членки. През 2018 г. Комисията се опита да реформира правилата за връщане с предложението за преработване на Директивата относно връщането[27]. Комисията също така се опита да подкрепи държавите членки при използването на предвидените в Директива 2008/115/ЕО възможности за гъвкавост чрез препоръки (ЕС) 2017/2338[28] и (ЕС) 2023/682[29]. Въпреки това бяха достигнати пределите на действащата правна рамка.

---

25 Регламент (ЕС) 2024/1351 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно управлението на убежището и миграцията, за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1147 и (ЕС) 2021/1060 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 604/2013 (ОВ L 222, 22.5.2024 г., стр. 1).

26 Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 98, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj).

27 Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (преработен текст), Брюксел, 12.9.2018 г. (COM(2018) 634 final, 2018/0329 (COD)).

28 Препоръка (ЕС) 2017/2338 на Комисията от 16 ноември 2017 г. за създаване на общ Наръчник за връщането, който компетентните органи на държавите членки да използват при изпълнението на задачи, свързани с връщането (ОВ L 339, 19.12.2017 г., стр. 83, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2017/2338/oj).

29 Препоръка (ЕС) 2023/682 на Комисията от 16 март 2023 г. относно взаимното признаване на решения за връщане и за ускоряване на връщането при прилагането на Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, C/2023/1763 (ОВ L 86, 24.3.2023 г., стр. 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj).

(8) Следва да се създаде обща процедура по връщане, която да е твърда и справедлива, за да се гарантира, че гражданите на трети държави, които не отговарят или вече не отговарят на условията за влизане, престой или пребиваване на територията на държавите членки, биват връщани по хуманен начин и при пълно зачитане на основните права, както и на международното право. С приложимите във всички държави членки ясни и прозрачни правила следва да се гарантира сигурност за съответния гражданин на трета държава и за компетентните органи. Важно е процедурите по връщане да се опростят, улеснят и ускорят, както и да се гарантира, че връщането не се възпрепятства от неразрешено движение към други държави членки.

(9) Прилагането на правилата съгласно настоящия регламент не следва да засяга правилата за достъп до международна закрила в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета[30]. Когато е приложимо, правилата в настоящия регламент се допълват от специалните правила в Регламент (ЕС) 2024/1348, свързващи решенията за отказ за предоставяне на убежище с решенията за връщане, що се отнася до на издаването и средствата за правна защита, и от процедурата на границата за връщане, определена в Регламент (ЕС) 2024/1349 на Европейския парламент и на Съвета[31].

(10) С настоящия регламент се зачитат основните права на гражданите на трети държави и се съблюдават принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“), както и в Женевската конвенция за статута на бежанците от 28 юли 1951 г., допълнена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г. („Женевската конвенция“). Той следва да се прилага в съответствие с Хартата, общите принципи на правото на Съюза и съответното международно право.

(11) При прилагането на настоящия регламент следва да се зачитат принципът на забрана за връщане и забраната за колективно експулсиране, предвидени в член 19 от Хартата. Никой не може да бъде принудително отведен, експулсиран или екстрадиран към трета държава, в която съществува сериозен риск да бъде осъден на смърт, да бъде подложен на изтезание или на друго нечовешко или унизително отношение или наказание.

(12) Държавата членка, на чиято територия е открит незаконно пребиваващият гражданин на трета държава, отговаря за осигуряването на неговото връщане. При разкриване на незаконен престой държавите членки следва бързо да установят самоличността на гражданина на трета държава и да проверят възможните рискове за сигурността, като извършват справка в съответните бази данни на Съюза и национални бази данни. Държавите членки следва да проверяват за различни видове уязвимост и, когато е уместно, да извършват проверка на здравословното състояние.

(13) Компетентните органи следва да проверяват за спазването на принципа на забрана за връщане въз основа на индивидуална оценка, като се вземат предвид

---

30 Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за установяване на обща процедура за международна закрила в Съюза и за отмяна на Директива 2013/32/ЕС (ОВ L 222, 22.5.2024 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

31 Регламент (ЕС) 2024/1349 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за установяване на процедура на границата за връщане и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1148 (ОВ L, 2024/1349, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj).

всички свързани със случая обстоятелства. Съответният гражданин на трета държава следва възможно най-бързо да представи доказателства, свързани с неговите конкретни обстоятелства. Следва да бъде възможно да се разчита на съществуваща задълбочена оценка на всички свързани със случая обстоятелства, направена на предходните етапи на процедурата. Следва да бъдат разгледани всяка промяна в обстоятелствата и всеки нов елемент, доказващи наличието на риск.

(14) Необходимо е държавите членки да могат да си сътрудничат по-гъвкаво, включително чрез нови двустранни споразумения или договорености, както и да го правят по по-целенасочен начин, за да се намали движението на незаконно пребиваващи граждани на трети държави през общите вътрешни граници, като същевременно се защитава Шенгенското пространство без контрол по вътрешните граници.

(15) След като се установи, че гражданинът на трета държава не отговаря или вече не отговаря на условията за влизане, престой или пребиваване на територията на държавите членки, следва бързо да се издаде решение за връщане въз основа на индивидуална оценка, като се вземат предвид всички факти и обстоятелства.

(16) Необходимо е да се гарантира, че основните елементи на издадено от държава членка решение за връщане се въвеждат в специален формуляр като европейска заповед за връщане и стават достъпни в Шенгенската информационна система заедно със сигнала за връщане или чрез двустранен обмен на информация с друга държава членка. Европейската заповед за връщане на свой ред следва да спомага за признаването и изпълнението на издадени от друга държава членка решения за връщане, когато гражданинът на трета държава се премества без разрешение в друга държава членка.

(17) Често, и особено в случаите, когато липсва съдействие от страна на гражданина на трета държава, за компетентните органи е трудно да установят държавата на връщане към момента на издаване на решението за връщане. В такива случаи компетентните органи следва да определят държавата на връщане въз основа на наличната информация и да посочат в решението за връщане най-вероятната държава или държави.

(18) Когато гражданин на трета държава, намиращ се на територията на държава членка, е обект на подлежащо на изпълнение решение за връщане, издадено от друга държава членка, това решение следва да бъде признато и изпълнено. Признаването и изпълнението на решения за връщане следва да улесняват и ускоряват процеса на връщане въз основа на засилено сътрудничество и взаимно доверие между държавите членки. Те могат също така да допринасят за възпиране на незаконната миграция и неразрешеното вторично движение в рамките на Съюза, както и за ограничаване на забавянията при процеса на връщане. Правните средства за защита срещу решенията за връщане следва да се упражняват в издаващата държава членка.

(19) От датата на прилагане на настоящия регламент държавите членки следва да въведат правни и технически договорености, за да гарантират, че европейската заповед за връщане може да бъде достъпна чрез Шенгенската информационна система. До 1 юли 2027 г., малко повече от една година след датата на прилагане на Регламент (ЕС) 2024/1351, Комисията следва да направи преглед, за да установи дали държавите членки са въвели подходящи правни и технически договорености за ефективно обработване на европейските заповеди за връщане

чрез Шенгенската информационна система. Въз основа на този преглед Комисията следва да приеме решение за изпълнение, с което следва да стане задължително признаването на подлежащи на изпълнение решения за връщане, за което спомага европейската заповед за връщане.

(20) Следва да продължава да се дава съюзно измерение на последиците от националните мерки за връщане, като се въведе забрана за влизане, с която се забраняват влизането и престоят на територията на всички държави членки. Продължителността на забраната за влизане следва да бъде определена, като надлежно се вземат предвид всички обстоятелства от значение в отделния случай, и тя по принцип не следва да надвишава десет години. Когато при проверките на излизане по външните граници бъде открит незаконно пребиваващ гражданин на трета държава, може да е целесъобразно да се наложи забрана за влизане, за да се предотврати бъдещо повторно влизане и съответно да се намалят рисковете от незаконна имиграция.

(21) Гражданите на трети държави могат да бъдат върнати чрез принудителни мерки посредством извеждане или чрез доброволно изпълнение на задължението за напускане. Двата вида връщане следва да бъдат свързани с цел избягване на пропуски в системата. Докато оказващите съдействие граждани на трети държави следва да продължат да бъдат връщани предимно чрез доброволно връщане, целта на по-строгите правила за извеждането е да се гарантират преки и непосредствени последствия, в случай че гражданинът на трета държава не се съобрази с определената дата за напускане. Принудителните мерки следва да бъдат подчинени на принципите на пропорционалност и ефективност по отношение на използваните средства и преследваните цели.

(22) Необходими са общи правила, за да се гарантира, че самоличността на гражданите на трети държави, които представляват риск за сигурността и нямат право на престой в Съюза, ще бъде ефикасно установена и те ще бъдат бързо върнати. Необходимо е да се гарантира извършването на съответните проверки за установяване на самоличността и обозначаване на гражданите на трети държави, които представляват риск за сигурността, включително като се разчита на процеса по скрининг, предвиден в Регламент (ЕС) 2024/1356 на Европейския парламент и на Съвета[32]. По отношение на гражданите на трети държави, които представляват риск за сигурността, извеждането следва да се извършва като правило и следва да е налице възможност за дерогация от общите правила, за да се предвидят по-продължителни забрани за влизане и по-дълги периоди на задържане, и за дерогация от използването на специализирани центрове за задържане, така че лицата, които застрашават сигурността на Съюза, да бъдат бързо извеждани.

(23) С новите правила възможностите на държавите членки за гарантиране на връщането в трети държави следва да се разширят чрез допълнителни инструменти. Следва да е възможно да се сключват специални споразумения или договорености с трети държави с цел на държавите членки да се предоставят повече възможности за връщане, при условие че съответната трета държава

[32] Регламент (ЕС) 2024/1356 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за въвеждане на скрининг на граждани на трети държави на външните граници и за изменение на регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2017/2226, (ЕС) 2018/1240 и (ЕС) 2019/817 (ОВ L 2024/1356, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

зачита международните стандарти в областта на правата на човека и принципа на забрана за връщане (*non-refoulement*). В споразумението или договореността следва по-специално да се определят редът за прехвърляне, условията за престой в държавата, условията в случай на последващо връщане в държавата на произход, последиците в случай на нарушения или съществени промени, оказващи неблагоприятно въздействие върху положението в третата държава, както и независим орган или механизъм за наблюдение за оценка на изпълнението на споразумението или договореността. Тези споразумения или договорености ще представляват прилагане на правото на Съюза за целите на член 51, параграф 1 от Хартата.

(24) Добре функциониращото Шенгенско пространство без вътрешни граници разчита на ефективното и ефикасно прилагане от страна на държавите членки на съответните достижения на правото. С Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета се създава механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген чрез периодични, внезапни и тематични оценки, включително във връзка с ефективното връщане на граждани на трети държави без право на престой и зачитането на основните права. С този механизъм се дава възможност за бързо установяване на недостатъците, които биха могли да нарушат правилното функциониране на Шенгенското пространство, и се гарантира, че тези недостатъци се отстраняват надлежно.

(25) Висшият интерес на детето следва да бъде съображение от първостепенна важност за държавите членки при прилагането на процедурите по връщане, в съответствие с член 24 от Хартата и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето от 1989 г. При индивидуалните оценки на висшия интерес на детето държавите членки по-специално следва надлежно да отчитат благополучието и социалното развитие на ненавършилото пълнолетие лице в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, съображенията, свързани с безопасността и сигурността, както и мнението на ненавършилото пълнолетие лице, в зависимост от неговата възраст или степен на зрялост, включително неговия произход. Непридруженото ненавършило пълнолетие лице следва да бъде напътствано от представител на всички етапи от процеса на връщане.

(26) Когато има основания за съмнение дали гражданинът на трета държава е ненавършило пълнолетие лице, следва да се извърши оценка на възрастта. С цел осигуряване на съгласуваност при управлението на миграцията в Съюза следва да се спазва същата процедура като предвидената в Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета[33]. При извършването на оценки на възрастта държавите членки следва по-специално да вземат предвид съответните насоки на Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището.

(27) За да се повиши ефективността на процедурата по връщане, следва да се установят ясни отговорности за гражданите на трети държави. Гражданите на трети държави следва да сътрудничат на органите на всички етапи от процедурата по връщане. Гражданите на трети държави следва да останат на разположение и да предоставят необходимата информация за подготовка на

[33] Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за установяване на обща процедура за международна закрила в Съюза и за отмяна на Директива 2013/32/ЕС (ОВ L 222, 22.5.2024 г., стр. 1).

връщането. В случай че задълженията за сътрудничество не се спазват, следва да бъдат налагани ефективни и пропорционални последствия, в това число например намалени обезщетения и надбавки, предоставяни в съответствие с националното право, изземване на документи за пътуване или удължаване на срока на забраната за влизане. Компетентните органи следва да информират гражданина на трета държава за различните етапи на процедурата по връщане, за неговите задължения и за последствията от неспазването им.

(28) Настоящият регламент не следва да засяга възможността на държавите членки, когато е приложимо, да налагат на граждани на трети държави, попадащи в обхвата на настоящия регламент, наказателни санкции в съответствие с националното наказателно право.

(29) Следва да се установи набор от правни средства за защита срещу решенията, свързани с връщането, за да се осигури ефективна защита на интересите на засегнатите лица. Необходимата правна помощ следва да се предоставя при поискване на лицата, които не разполагат с достатъчно средства, в случай на обжалване или преразглеждане пред съдебен орган.

(30) За да се подобри ефективността на процедурите по връщане, като същевременно се гарантира зачитането на правото на ефективни правни средства за защита в съответствие с член 47 от Хартата, жалбите срещу решения, свързани с връщането, следва, доколкото е възможно, да се оспорват на една съдебна инстанция. Свързаните с обжалването и суспензивното действие правила на настоящия регламент следва да бъдат в съответствие с правото на ефективни правни средства за защита, предвидено в член 47 от Хартата на основните права.

(31) На държавите членки следва да се предоставят необходимите инструменти за оценка, управление и предотвратяване на опасността от укриване. Общите правила следва да рационализират оценката на тази опасност в отделните случаи и да са насочени към увеличаване на използването на ефикасни алтернативи на задържането в държавите членки с цел ефективно управление на процеса на връщане.

(32) Следва да бъде възможно да се налага задържане, когато това е пропорционално и необходимо, след индивидуална оценка на всеки случай, включително разглеждане на всяко уязвимо положение, само за целите на подготовката на връщането. За тази цел задържане може да бъде наложено, ако съществува опасност граждани на трети държави да се укрият, когато граждани на трети държави възпрепятстват или избягват връщането, или когато представляват риск за сигурността, не спазват алтернативите на задържането, или задържането е необходимо за установяване или проверка на самоличността или гражданството. Органите следва да действат с дължимата грижа, а задържането следва да продължава за възможно най-кратък срок и не може да надвишава 24 месеца. Когато в националното право се предвижда задържане на ненавършили пълнолетие лица, висшият интерес на детето следва да бъде съображение от първостепенна важност. Следва да се използват други, по-леки принудителни мерки, алтернативни на задържането, когато те могат да се прилагат ефективно спрямо незаконно пребиваващи граждани на трети държави.

(33) За връщането на гражданите на трети държави, които представляват риск за сигурността, се изискват специфични мерки, насочени към защитата на правата и свободите на другите. Поради това следва да е възможно такива граждани на

трети държави да бъдат задържани за по-дълъг срок, като същевременно всяко такова задържане трябва да е съобразено с принципа на пропорционалност.

(34) Задържаните граждани на трети държави следва да бъдат третирани по хуманен и достоен начин при зачитане на основните им права и в съответствие с международното и националното право, като се вземат предвид практическите насоки на Комитета против изтезанията и нечовешкото или унизително отнасяне към Съвета на Европа. По правило задържането следва да се извършва в специализирани центрове за задържане или приспособени за тази цел части от други центрове. До настаняване в затвор може да се прибягва, когато дадена държава членка не може да осигури такъв център, като в такъв случай гражданите на трети държави се отделят от обикновените затворници.

(35) Предвидените в настоящия регламент основания за задържане не засягат други основания за задържане, включително основанията за задържане в рамките на наказателно производство, които са приложими съгласно националното право и не са свързани с незаконния престой на гражданина на трета държава.

(36) Задължението на всяка една държава да приема обратно собствените си граждани представлява основен принцип на държавния суверенитет и международното сътрудничество. Задължението на държавите да приемат обратно собствените си граждани се счита за принцип на международното обичайно право. Съществуването на такова задължение се доказва допълнително от последователната практика на държавите при прилагането на споразуменията и договореностите за обратно приемане, съчетана с признаването от тяхна страна на този принцип като необходим аспект на международното сътрудничество при управлението на миграцията.

(37) Системният и координиран подход към обратното приемане между държавите членки е от решаващо значение за улесняването на връщането на граждани на трети държави. Недостатъчните последващи действия във връзка с подлежащите на изпълнение решения за връщане крият риск от възпрепятстване на ефикасността на общия подход към връщането. Подлежащите на изпълнение решения за връщане следва да бъдат системно последвани от всички необходими мерки за изпълнение на връщането, включително подаването на искания за обратно приемане до органите на трети държави, в случаите, когато са налице съмнения относно гражданството или трябва да се получи документ за пътуване.

(38) Въпреки че обратното приемане зависи и от сътрудничеството на трети държави, между държавите членки следва да се възприеме съгласуван подход, за да се повишат ефикасността и ефективността на процедурите по обратно приемане и да се гарантира единство между държавите членки. Следва да се осигурят прозрачност и координация на взаимодействието с трети държави, включително в контекста на договарянето на инструменти за обратно приемане, за да се укрепи съгласуваният подход на Съюза. За да се гарантира ефективно връщане, комуникацията със съответните субекти от трети държави за целите на процедурата по обратно приемане не следва да бъде равносилна на дипломатическо признаване на съответните субекти от трети държави.

(39) Ефективните процедури по връщане се основават на ефикасно административно сътрудничество и обмен на информация между държавите членки. Обменът на информация, в това число споделянето на данни относно самоличността и гражданството на гражданите на трети държави, техните документи за пътуване

и друга съответна информация, следва да се основава на ясни правила, включително правилата, определени в Регламент (ЕС) 2018/1860 на Европейския парламент и на Съвета[34]. Тези правила следва да зачитат принципите на защита на данните и правата на съответното лице, като се гарантира, че тази информация е точна и се използва само за целите на връщането, обратното приемане и реинтеграцията, както и че е защитена срещу неразрешен достъп, оповестяване или използване.

(40) Държавите членки следва да предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че компетентните органи спазват Директива [...] за изменение на Директива 2012/29/ЕС за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления, с цел да се насърчи съобщаването за престъпления и да се укрепи доверието в правосъдната система.

(41) По отношение на обработването на лични данни за целите на настоящия регламент се прилага Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета[35]. По отношение на обработването на лични данни от институциите и органите на Съюза за целите на настоящия регламент се прилага Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета. С оглед на важните причини от обществен интерес, които са в основата на обратното приемане, за целите на обратното приемане и реинтеграцията може да бъде необходимо предаването на лични данни на граждани на трети държави, по отношение на които е издадено решение за връщане, включително данни, свързани с тяхната самоличност, документи за пътуване, други относими данни, както и, в надлежно обосновани случаи, данни относно техните присъди и здравословно състояние. Подобно предаване трябва да се извършва в съответствие с глава V от Регламент (ЕС) 2016/679 и глава V от Регламент (ЕС) 2018/1725[36], според случая, с принципите на забрана за връщане, пропорционалност и необходимост, както и с Хартата на основните права на Европейския съюз.

(42) Пречките пред сътрудничеството и комуникацията между органите на държавите членки, отговарящи за процедурите по предоставяне на убежище и по връщане, представляват ключово структурно предизвикателство пред по-ефикасния процес на връщане. Компетентните органи, участващи в различните етапи на процеса на връщане, следва да работят в тясно сътрудничество и координация. Когато държавите членки определят правоприлагащи органи за компетентни органи съгласно настоящия регламент, следва да се разбира, че това определяне е ограничено до тези органи, когато те действат в качеството си

---

34 Регламент (ЕС) 2018/1860 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 г. за използването на Шенгенската информационна система за целите на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави (ОВ L 312, 7.12.2018 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj).

35 Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

36 Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

на изпълнители на решения за връщане. Правоприлагащите органи, действащи в качеството си на разследващи органи по наказателни производства, не следва да се обхващат от подобно определяне.

(43) В общата система за връщане следва да се използват пълноценно цифровите системи, подпомагащи управлението на връщането, обратното приемане и реинтеграцията, които се управляват оперативно или на равнището на Съюза, или от държавите членки, с акцент върху ефикасната административна процедура, сътрудничеството, обмена на информация и оперативната съвместимост.

(44) Съюзът предоставя финансова и оперативна подкрепа с цел постигане на ефективно прилагане на настоящия регламент. Доколкото дейностите следва да бъдат финансирани от тематичния механизъм на фонд „Убежище, миграция и интеграция“, те могат да се изпълняват чрез пряко, непряко или споделено управление. Държавите членки следва да използват по най-добрия начин наличните финансови инструменти, програми и проекти на Съюза в областта на връщането, по-специално съгласно Регламент (ЕС) 2021/1147 на Европейския парламент и на Съвета[37], както и оперативната помощ от Европейската агенция за гранична и брегова охрана съгласно Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета[38]. Тази подкрепа следва да се използва по-специално за създаването на системи за управление на връщането и за програми за предоставяне на логистична, финансова и друга материална помощ или помощ в натура в подкрепа на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави.

(45) Събирането и анализът на надеждни и съпоставими статистически данни за връщането, обратното приемане и реинтеграцията са от съществено значение за наблюдението на ефективността на настоящия регламент и за определянето на областите, в които е необходимо подобрение, тъй като те предоставят ценна информация за ефикасността на процедурите по връщане, сътрудничеството от страна на трети държави и резултатите от усилията за реинтеграция. Следва да се установят общи стандарти и определения за събирането и докладването на относими данни, за да се даде възможност на Комисията и на държавите членки да оценяват въздействието на настоящия регламент и да допринасят за вземането на информирани решения относно бъдещото развитие на политиката.

(46) За да се гарантират еднакви условия за прилагане на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за създаване на европейската заповед за връщане и на общия формуляр на исканията за обратно приемане. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета[39].

---

37 Регламент (ЕС) 2021/1147 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ОВ L 251, 15.7.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj).

38 Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624 (ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj).

39 Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на

(47) Директиви 2001/40/ЕО и 2008/115/ЕО и Решение 2004/191/ЕО на Съвета следва да бъдат отменени.

(48) Тъй като целите на регламента — да се подобри ефикасността на връщането и да се защитава пространството без вътрешни граници — не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а — поради обхвата или последиците на действието за осигуряване на общ и съгласуван подход сред държавите членки — могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.

(49) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. Тъй като настоящият регламент представлява развитие — доколкото се прилага по отношение на граждани на трети държави, които не изпълняват или вече не изпълняват условията за влизане в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета[40] — на достиженията на правото от Шенген, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета относно настоящия регламент Дания взема решение, в съответствие с член 4 от посочения протокол, дали да го въведе в националното си право.

(50) Доколкото се прилага по отношение на граждани на трети държави, които не изпълняват или вече не изпълняват условията за влизане в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/399, настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение 2002/192/ЕО на Съвета[41]; Следователно Ирландия не участва в приемането на настоящия регламент и, съгласно предвиденото в член 4 от Протокол № 19 относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. [Независимо от това, доколкото настоящият регламент не представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, Ирландия, в съответствие с член 3 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, е нотифицирала [с писмо от...,] желанието си да участва в приемането и прилагането на настоящия регламент.]

[или]

държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

[40] Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници). ОВ L 2016/399, 15.3.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj).

[41] Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген (ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj).

[Освен това, доколкото настоящият регламент не представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, в съответствие с членове 1 и 2 от Протокола относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, Ирландия не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.]

(51) По отношение на Исландия и Норвегия настоящият регламент представлява — доколкото се прилага по отношение на граждани на трети държави, които не изпълняват или вече не изпълняват условията за влизане в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/399 — развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението, сключено от Съвета на Европейския съюз, от една страна, и Република Исландия и Кралство Норвегия, от друга страна, за асоциирането на последните в процеса на изпълнение, прилагане и развитие на достиженията на правото от Шенген[42], които попадат в областта, посочена в член 1, буква В от Решение 1999/437/ЕО на Съвета.

(52) По отношение на Швейцария настоящият регламент представлява — доколкото се прилага по отношение на граждани на трети държави, които не изпълняват или вече не изпълняват условията за влизане в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/399 — развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген[43], които попадат в областта, посочена в член 1, буква В от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2008/146/ЕО на Съвета[44].

(53) По отношение на Лихтенщайн настоящият регламент представлява — доколкото се прилага по отношение на граждани на трети държави, които не отговарят или вече не отговарят на условията за влизане в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/399 — развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген, които попадат в областта, посочена в член 1, буква В от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2011/350/ЕС на Съвета[45].

---

42 ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 36., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj.

43 ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.

44 Решение 2008/146/ЕО на Съвета от 28 януари 2008 г. за сключване от името на Европейската общност на Споразумение между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj).

45 Решение 2011/350/ЕС на Съвета от 7 март 2011 г. за сключване от името на Европейския съюз на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането

(54) Когато в настоящия регламент се посочва задължение за напускане на Европейския съюз, това следва да се разбира като задължение за доброволно напускане на територията на всички държави членки, за които се прилага настоящият регламент, включително с оглед на предходните съображения.

(55) Европейският надзорен орган по защита на данните беше консултиран в съответствие с член 42, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1725 и даде становището си на [...] г.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Глава I
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1
Предмет

1. С настоящия регламент се създава обща система за връщане на граждани на трети държави, които пребивават незаконно в Съюза, в съответствие с основните права, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“), както и с приложимите задължения съгласно международното право, включително относно закрилата на бежанците и правата на човека.

2. Целта на настоящия регламент е да се гарантира ефективното връщане и обратно приемане на незаконно пребиваващи граждани на трети държави в съответствие с всеобхватния подход, установен в членове 3, член 4, буква з) и член 5, буква д) от Регламент (ЕС) 2024/1351**.**

Член 2
Приложно поле

1. Настоящият регламент се прилага по отношение на граждани на трети държави, които пребивават незаконно на територията на държавите членки.

2. Настоящият регламент не се прилага за лица, които се ползват от правото на свободно движение съгласно правото на Съюза, както е определено в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2016/399.

Член 3
Дерогации

1. Държавите членки могат да приложат дерогации от разпоредбите на настоящия регламент за следните граждани на трети държави:

   а. лица, на които е издаден отказ за влизане на външните граници в съответствие с член 14 от Регламент (ЕС) 2016/399;

   б. лица, които са заловени или засечени от компетентните органи във връзка с незаконно преминаване по суша, море или въздух на външната граница

и развитието на достиженията на правото от Шенген, по отношение на премахването на проверките по вътрешните граници и движението на хора (ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj).

на държава членка и които впоследствие не са получили разрешение или право на престой в тази държава членка.

2. Когато държавите членки прилагат дерогации съгласно параграф 1 от настоящия член, те се позовават на националното право, за да гарантират връщането на тези категории граждани на трети държави и да спазят принципа на забрана за връщане (non-refoulement). Прилагат се следните члена: член 12, параграф 4 и член 12, параграф 5, член 14, параграф 2, член 14, параграф 6, буква в), член 14, параграф 6, буква д), член 34 и член 35.

Член 4
Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1) „гражданин на трета държава“ е всяко лице, което не е гражданин на Съюза по смисъла на член 20 от Договора за функционирането на Европейския съюз и не е лице, което се ползва с право на свободно движение съгласно правото на Съюза, както е определено в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2016/399;

2) „незаконен престой“ е всяко присъствие на територията на държава членка на гражданин на трета държава, който не отговаря или е престанал да отговаря на условията за влизане, изложени в член 6 от Регламент (ЕС) 2016/399, или на други условия за влизане, престой или пребиваване в тази държава членка;

3) „държава на връщане“ означава едно от следните положения:

   а) трета държава, която е страната по произход на гражданина на трета държава;

   б) трета държава, която е държавата на обичайното пребиваване на гражданина на трета държава;

   в) трета държава, която е държава на транзитно преминаване, по пътя към Съюза в съответствие със споразуменията или договореностите на Съюза или държавите членки за обратно приемане;

   г) трета държава, различна от посочената в букви а), б) и ж), в която гражданинът на трета държава има право на влизане и пребиваване;

   д) сигурна трета държава, в която молбата за международна закрила на гражданин на трета държава е била отхвърлена като недопустима съгласно член 59, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2024/1348;

   е) първата държава на убежище, в която молбата за международна закрила на гражданин на трета държава е била отхвърлена като недопустима съгласно член 58, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2024/1348;

   ж) трета държава, с която има споразумение или договореност, въз основа на които гражданинът на трета държава се приема, в съответствие с член 17 от настоящия регламент.

4) „решение за връщане“ е административно или съдебно решение или друг акт, което определя или обявява за незаконен престоя на гражданин на трета държава и налага или постановява задължение за напускане на територията на Европейския съюз;

5) „извеждане“ е изпълнението на решението за връщане от компетентните органи чрез физическото транспортиране извън територията на държавата членка;

6) „доброволно връщане“ е изпълнението от страна на незаконно пребиваващия гражданин на трета държава на задължението за доброволно напускане на територията на държавите членки в рамките на срока, определен в решението за връщане в съответствие с член 13 от настоящия регламент;

7) „укриване“ е действието, чрез което гражданинът на трета държава не остава на разположение на компетентните административни или съдебни органи, например като напуска територията на държавата членка без разрешение от компетентните органи по причини, които не са извън неговия контрол;

8) „забрана за влизане“ е административно или съдебно решение или акт, с което се забраняват влизането и престоят на територията на държавите членки за определен период;

9) „процедура по обратно приемане“ са всички стъпки, предприети от компетентен орган или, когато е приложимо, от Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex), във връзка с потвърждаването на гражданството на гражданин на трета държава, издаването на документ за пътуване на гражданина на трета държава и организирането на операция по връщане;

10) „молба за обратно приемане“ е искане за целите на обратното приемане, подадено от компетентен орган до компетентен орган на трета държава, което се състои, в зависимост от случая, от искане за потвърждение на гражданството и искане за издаване на документ за пътуване;

11) „операция по връщане“ е операция, организирана или координирана от компетентен орган, чрез която се връщат граждани на трети държави от една или повече държави членки;

12) „инструмент за обратно приемане“ е правно обвързващ или необвързващ инструмент, съдържащ разпоредби относно сътрудничеството между държава членка или Съюза и трета държава във връзка с процедурата по обратно приемане, като например обратно приемане или други международни споразумения и договорености;

13) „друго разрешение, предоставящо право на престой“ е всеки документ, издаден от държава членка на гражданин на трета държава, с който се разрешава престоят на нейна територия, който не е разрешение за пребиваване по смисъла на член 2, точка 16 от Регламент (ЕС) 2016/399 или виза за дългосрочно пребиваване по смисъла на член 2, точка 14 от Регламент (ЕС) 2018/1860, и с изключение на документа, посочен в член 6 от Директива (ЕС) 2024/1346 на Европейския парламент и на Съвета[46].

[46] Директива (ЕС) 2024/1346 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (преработен текст) (ОВ L, 2024/1346, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).

Член 5

Основни права

При прилагането на настоящия регламент държавите членки изцяло спазват приложимото право на Съюза, включително Хартата, съответното международно право и задълженията, свързани с достъпа до международна закрила, по-специално принципа на забрана за връщане, както и основните права.

Глава II
ПРОЦЕДУРА ПО ВРЪЩАНЕ

РАЗДЕЛ 1
ЗАПОЧВАНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА ПО ВРЪЩАНЕ

Член 6

Откриване и първоначални проверки

1. Държавите членки въвеждат ефективни и пропорционални мерки за откриване на граждани на трети държави, които пребивават незаконно на тяхна територия, с оглед на провеждането на процедурата по връщане и на извършването на всички необходими допълнителни проверки, включително проверки на уязвимостта и проверки за сигурност.
2. За целите на параграф 1 компетентните органи разчитат на предишни проверки, извършени по отношение на граждани на трети държави, включително скрининг съгласно Регламент (ЕС) 2024/1356 или равностойни проверки съгласно националното право.
3. Когато е необходимо, могат да се извършват допълнителни проверки за сигурност за целите на провеждането на процедурата по връщане съгласно настоящия регламент въз основа на оценка на риска и обективни критерии, определени в националното право.

РАЗДЕЛ 2
ПРОЦЕДУРА ПО ИЗДАВАНЕ НА ЗАПОВЕД ЗА ВРЪЩАНЕ

Член 7

Издаване на решение за връщане

1. Компетентните органи на държавите членки издават решение за връщане на всеки гражданин на трета държава, който пребивава незаконно на тяхна територия, без да се засягат изключенията, посочени в член 8.
2. Решението за връщане се издава в писмена форма и в него се посочват фактическите и правните основания, както и информация относно съществуващите правни средства за защита и сроковете за използване на тези средства за защита. Решението за връщане се съобщава на гражданина на трета държава без ненужно забавяне.
3. Компетентните органи могат да решат да не предоставят или да решат да ограничат информацията относно фактическите основания, когато националното право предвижда ограничаване на правото на информация или когато това е необходимо за опазването на обществения ред, обществената или националната

сигурност и за предотвратяването, разследването, разкриването и наказателното преследване на престъпления. В такива случаи и с цел достъп до ефективни правни средства за защита гражданинът на трета държава се информира за същността на основанията, въз основа на които е взето решение за връщане.

4. Когато държавата на връщане не може да бъде определена въз основа на информацията, с която разполагат компетентните органи към момента на издаване на решението за връщане, в него може временно да се посочат една или повече държави на връщане.

5. На гражданина на трета държава се осигурява, при поискване, писмен или устен превод на основните елементи на решението за връщане, както е посочено в параграф 2, включително информация относно съществуващите правни средства за защита, на език, който гражданинът на трета държава разбира или който основателно може да се предполага, че разбира.

6. Решението за връщане съгласно параграф 2 се издава в същия акт или едновременно и заедно с решението за прекратяване на законния престой на гражданин на трета държава, без да се засягат процесуалните гаранции, предвидени в глава IV, и други приложими разпоредби на правото на Съюза и на международното право.

7. При издаването на решението за връщане основните му елементи се въвеждат във формуляра („европейска заповед за връщане“), установен съгласно параграф 8, и до тях се предоставя достъп чрез Шенгенската информационна система в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1860 или чрез обмен на информация съгласно член 38.

8. Комисията приема акт за изпълнение за установяване на формуляра на европейската заповед за връщане, посочен в параграф 7. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 49, параграф 2.

9. Този член не засяга възможността на държавите членки във всеки един момент да вземат решение да предоставят на гражданин на трета държава, който пребивава незаконно на тяхна територия, самостоятелно разрешение за пребиваване, виза за дългосрочно пребиваване или друго разрешение, предоставящо право на престой, поради хуманни, хуманитарни или други причини. В такива случаи издаденото решение за връщане се оттегля или се спира изпълнението му за срока на валидност на разрешението за пребиваване, визата за дългосрочно пребиваване или другото разрешение, предоставящо право на престой.

10. Държавата членка, която издава решение за връщане в съответствие с настоящия член, предприема всички необходими мерки съгласно настоящия регламент, за да гарантира ефективното връщане.

Член 8

Изключения от задължението за издаване на решение за връщане

1. Компетентните органи на държавите членки могат да решат да не издават решение за връщане в един от следните случаи, при които гражданинът на трета държава е:

   a. прехвърлен в друга държава членка в съответствие с процедурата, предвидена в член 23а от Регламент (ЕС) 2016/399;

б. прехвърлен в друга държава членка съгласно двустранни споразумения или договорености или въз основа на сътрудничество между държавите членки в съответствие с член 44;

в. лице, чийто незаконен престой е установен във връзка с гранични проверки, извършвани при излизане на външната граница в съответствие с член 8 от Регламент (ЕС) 2016/399, или равностойни проверки съгласно националното право, когато това е оправдано въз основа на конкретните обстоятелства на всеки отделен случай и при спазване на принципа на пропорционалност и правото на защита, като се избягва във възможно най-голяма степен отлагането на напускането на съответния гражданин на трета държава.

2. Решение за връщане не се издава в случаите, когато гражданинът на трета държава притежава валидно разрешение за пребиваване, виза за дългосрочно пребиваване или друго разрешение, предоставящо право на престой, издадени от друга държава членка, или е обект на текуща процедура за подновяване на разрешение за пребиваване, виза за дългосрочно пребиваване или друго разрешение, предоставящо право на престой, в друга държава членка.

3. В случаите, посочени в параграф 2, държавата членка изисква гражданинът на трета държава незабавно да отиде на територията на тази друга държава членка. Когато гражданинът на трета държава не се съобрази с тези изисквания или когато незабавното напускане на гражданина на трета държава се налага поради основания, свързани с обществения ред, обществената или националната сигурност, държавите членки могат да поискат сътрудничество от другите държави членки съгласно член 44 или да издадат решение за връщане в съответствие с член 7.

4. Решение за връщане не се издава в случаите, когато спрямо гражданина на трета държава е издадено подлежащо на изпълнение решение за връщане от друга държава членка. В този случай се прилага процедурата, описана в член 9.

Член 9

Признаване и изпълнение на решения за връщане, издадени от друга държава членка

1. Държавата членка, в която гражданинът на трета държава пребивава незаконно („изпълняващата държава членка“), може да признае подлежащо на изпълнение решение за връщане, издадено на този гражданин на трета държава от друга държава членка („издаващата държава членка“) съгласно член 7, параграф 1, въз основа на европейската заповед за връщане, посочена в член 7, параграф 7, и въз основа на това разпорежда извеждането съгласно член 12.

2. До 1 юли 2027 г. Комисията приема решение за изпълнение за прилагането на параграф 3 въз основа на оценка на това дали правните и техническите условия, въведени от държавите членки за предоставяне на достъп до европейската заповед за връщане чрез Шенгенската информационна система, посочена в член 7, параграф 7, са ефективни. Комисията уведомява Европейския парламент и Съвета за резултатите от оценката си. Решението за изпълнение се приема в съответствие с процедурата, посочена в член 49, параграф 2.

3. Считано от публикуването на решението за изпълнение, взето в съответствие с параграф 2, държавите членки признават подлежащи на изпълнение решения за връщане, издадени от други държави членки съгласно член 7, параграф 1 на граждани на трети държави, които пребивават незаконно на тяхна територия, въз основа на европейската заповед за връщане, посочена в член 7, параграф 7, и разпореждат тяхното извеждане в съответствие с член 12.

4. За целите на прилагането на параграф 3 държава членка може да реши да не признае или да не изпълни решение за връщане на издаващата държава членка, когато изпълнението явно противоречи на обществения ред в изпълняващата държава членка или когато гражданинът на трета държава трябва да бъде изведен в трета държава, различна от посочената в решението за връщане на издаващата държава членка.

5. Когато държава членка не признае или не изпълни решение за връщане съгласно параграф 1 или параграф 3, тази държава членка издава решение за връщане в съответствие с член 7.

6. Изпълняващата държава членка спира изпълнението на връщането, когато действието на решението за връщане в издаващата държава членка е спряно.

7. Когато издаващата държава членка оттегли решението за връщане или когато решението за връщане бъде отменено от съдебен орган, изпълняващата държава членка издава решение за връщане при спазване на условията на член 7.

8. Издаващата държава членка предоставя на изпълняващата държава членка всички налични данни и документи, необходими за целите на изпълнението на решението за връщане, в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1860 или въз основа на обмен на информация между държавите членки съгласно член 38.

9. Изпълняващата държава членка може да поиска от Frontex да окаже подкрепа за изпълнението на решението за връщане в съответствие с глава II, раздел 8 от Регламент (ЕС) 2019/1896. Когато Frontex не оказва подкрепа за изпълнението на решението за връщане и по искане на изпълняващата държава членка, издаващата държава членка обезщетява изпълняващата държава членка със сума, която не надвишава действителните разходи, направени от изпълняващата държава членка. Комисията приема решение за изпълнение, за да установи подходящите критерии за определяне на размера и практическите условия за обезщетението. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата, посочена в член 49, параграф 2.

10. Решението на Комисията, посочено в параграф 2, се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

РАЗДЕЛ 3
ЗАБРАНА ЗА ВЛИЗАНЕ

Член 10
Издаване на забрана за влизане

1. Решенията за връщане се придружават от забрана за влизане, когато:

   a. гражданинът на трета държава подлежи на извеждане в съответствие с член 12;

б. задължението за връщане не е било изпълнено в сроковете, определени в съответствие с член 13;

в. гражданинът на трета държава представлява риск за сигурността в съответствие с член 16;

2. В случаи, различни от изброените в параграф 1, компетентните органи определят дали решението за връщане да се придружава от забрана за влизане, като вземат предвид съответните обстоятелства, по-специално степента на сътрудничество на гражданина на трета държава.

3. Забраната за влизане се издава като част от решението за връщане или отделно в писмена форма. Гражданинът на трета държава се уведомява за това на език, който разбира или който основателно може да се предполага, че разбира.

4. Компетентните органи могат да наложат забрана за влизане, без да издават решение за връщане на гражданин на трета държава, който пребивава незаконно на територията на държавите членки и чийто незаконен престой е установен във връзка с гранични проверки, извършвани при излизане в съответствие с член 8 от Регламент (ЕС) 2016/399, когато това е оправдано въз основа на конкретните обстоятелства на всеки отделен случай и при спазване на принципа на пропорционалност и правото на защита, като се избягва във възможно най-голяма степен отлагането на напускането на съответния гражданин на трета държава.

5. Компетентните органи могат да се въздържат от издаване на забрана за влизане в отделни случаи по хуманитарни причини или ако гражданинът на трета държава сътрудничи надлежно на компетентните органи, включено чрез участие в програма за връщане и реинтеграция.

6. Продължителността на забраната за влизане се определя, като надлежно се вземат предвид всички обстоятелства от значение за отделния случай и за срок от максимум 10 години.

7. Срокът на забраната за влизане съгласно параграф 6 може да бъде удължен с последователни периоди от максимум 5 години. Това удължаване се основава на индивидуална оценка, като надлежно се отчитат всички свързани със случая обстоятелства, и по-специално всички надлежно обосновани причини на компетентните органи за необходимостта от допълнително предотвратяване на влизането на гражданина на трета държава на територията на държавите членки.

8. Срокът на забраната за влизане започва да тече от датата, на която гражданинът на трета държава е напуснал територията на държавите членки.

Член 11

Оттегляне, спиране или съкращаване на срока на забрана за влизане

1. Забраната за влизане може да бъде оттеглена, спряна или срокът ѝ да бъде съкратен, когато гражданинът на трета държава:

а. докаже, че се е върнал доброволно в изпълнение на решение за връщане;

б. не е бил в миналото обект на решение за връщане или заповед за извеждане;

в. не е влязъл на територията на държава членка, докато забрана за влизане е била все още в сила.

2. Забраната за влизане може също така да бъде оттеглена, спряна или срокът ѝ да бъде съкратен в обосновани отделни случаи, включително по хуманитарни причини, като се вземат предвид всички свързани със случая обстоятелства.

3. На гражданина на трета държава се дава възможност да поиска такова оттегляне, спиране или съкращаване на срока на забрана за влизане.

РАЗДЕЛ 4
ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ВРЪЩАНЕТО

Член 12
Извеждане

1. Гражданинът на трета държава, по отношение на когото е издадено решение за връщане, се извежда, когато:

   а. гражданинът на трета държава отказва да сътрудничи на органите по време на процеса на връщане;

   б. гражданинът на трета държава се премести в друга държава членка без разрешение, включително по време на срока, определен в съответствие с член 13;

   в. гражданинът на трета държава попада в обхвата на член 16;

   г. гражданинът на трета държава не е напуснал територията на държавите членки към датата, определена в съответствие с член 13.

2. Компетентните органи на държавите членки могат да издадат отделно писмено административно или съдебно решение за постановяване на извеждането.

3. Компетентните органи оценяват спазването на принципа на забрана за връщане по отношение на държавата на връщане. Те могат да разчитат на съществуваща задълбочена оценка на всички свързани със случая обстоятелства, направена на предходните етапи на процедурата. Промени в обстоятелствата и нови елементи, доказващи наличието на риск, се разглеждат надлежно. Съответният гражданин на трета държава представя във възможно най-кратък срок всички елементи от значение, отнасящи се до неговите конкретни обстоятелства.

4. Принудителните мерки, предприети за гарантиране на извеждането, трябва да са необходими и пропорционални и при всички случаи да не надвишават прага на разумната употреба на сила. Те се изпълняват съгласно националното законодателство в съответствие с основните права и като се зачитат надлежно достойнството и физическата неприкосновеност на съответния гражданин на трета държава.

5. При извеждане по въздух държавите членки вземат предвид общите насоки относно мерките за сигурност при съвместни операции за извеждане по въздух, посочени в приложението към Решение 2004/573/ЕО[47].

[47] Решение 2004/573/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. относно организация на общите полети за извеждане от територията на две или повече държави-членки на граждани на трети страни, които подлежат на индивидуални мерки за извеждане (ОВ L 261, 6.8.2004 г., стр. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2004/573/oj).

6. В надлежно обосновани случаи и когато е очевидно, че гражданинът на трета държава сътрудничи, компетентните органи могат да решат да посочат дата, до която гражданинът на трета държава трябва да напусне територията на държавите членки в съответствие с член 13. В такива случаи компетентните органи следят отблизо изпълнението на изискванията от страна на гражданина на трета държава, включително като предоставят помощ във връзка с транспорта до съответната точка на отпътуване от Съюза.

Член 13
Доброволно връщане

1. Когато гражданинът на трета държава не подлежи на извеждане в съответствие с член 12, в решението за връщане се посочва дата, до която гражданинът на трета държава трябва да напусне територията на държавите членки, и се посочва възможността гражданинът на трета държава да напусне по-рано.
2. Датата, посочена в параграф 1, се определя при надлежно отчитане на конкретните обстоятелства за всеки отделен случай. Датата, до която гражданинът на трета държава трябва да напусне територията, не надвишава 30 дни от датата на уведомяване на решението за връщане.
3. Държавите членки могат да предвидят по-дълъг срок или да удължат срока за напускане на тяхната територия в съответствие с параграф 1, като вземат предвид конкретните обстоятелства по всеки отделен случай, като например семейни връзки, наличие на посещаващи училище деца, участие в програма за подкрепа на връщането и реинтеграцията съгласно член 46, параграф 3 и спазване на задължението за сътрудничество, посочено в член 21. Всяко удължаване на срока за напускане се предоставя в писмен вид на гражданина на трета държава.
4. Гражданинът на трета държава напуска територията на държавите членки до определената съгласно параграф 1 дата. Ако не го направи, гражданинът на трета държава подлежи на извеждане в съответствие с член 12;

Член 14
Условия за отлагане на извеждането

1. Извеждането съгласно член 12 се отлага при следните обстоятелства:
   а. когато това би нарушило принципа на забрана за връщане; или
   б. когато и докато е спряно изпълнението на решението за връщане в съответствие с член 28.
2. Извеждането съгласно член 12 може да се отложи за подходящ срок, като се вземат предвид конкретните обстоятелства по всеки отделен случай.
3. Ако гражданинът на трета държава поиска отлагане на извеждането, искането трябва да бъде надлежно обосновано.
4. Когато вземат решение в съответствие с параграф 1 или параграф 2, държавите членки предоставят на съответния гражданин на трета държава писмено потвърждение, в което се посочват срокът на отлагането и правата на гражданина по време на отлагането.
5. Решението за отлагане на извеждането в съответствие с параграф 1 или параграф 2 се преразглежда редовно и най-малко на всеки 6 месеца.

6. По отношение на положението на гражданин на трета държава по време на периода, за който извеждането е отложено, се взема предвид следното:

   а. основни нужди;

   б. събиране на семейството с членове на семейството, намиращи се на територията на държавата членка;

   в. спешни медицински грижи и основно лечение на болести;

   г. достъп до основните елементи на образователната система на навършилите пълнолетие лица в зависимост от продължителността на престоя им;

   д. специални потребности на уязвимите лица.

7. При отлагане на извеждането мерките, посочени в член 31, могат да се прилагат, когато са изпълнени условията.

Член 15

Наблюдение на извеждането

1. Държавите членки предвиждат независим механизъм за наблюдение на спазването на основните права по време на операциите по извеждане. Държавите членки осигурят подходящи средства на независимия механизъм за наблюдение.

2. Независимият механизъм за наблюдение подбира операциите по извеждане, които да бъдат наблюдавани, въз основа на оценка на риска и извършва дейностите си въз основа на документни проверки и проверки на място, които могат да бъдат внезапни. Държавите членки информират предварително органа за наблюдение за предстоящите операции по извеждане и осигуряват достъп до съответните места.

3. Обоснованите твърдения за неспазване на основните права по време на операциите по извеждане се съобщават чрез механизма за наблюдение на компетентния национален орган. Компетентните органи разглеждат тези твърдения ефективно и без ненужно забавяне.

Член 16

Връщане на граждани на трети държави, които представляват риск за сигурността

1. Настоящият член се прилага за граждани на трети държави, когато:

   а. те представляват заплаха за обществения ред, обществената или националната сигурност;

   б. има сериозни основания да се счита, че са извършили тежко престъпление, както е посочено в член 2, параграф 2 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета[48];

[48] Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки — изявления на някои от държавите членки относно приемането на рамковото решение (ОВ L 190, 18.7.2002 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

в. налице са ясни признаци за намерението му да извърши престъпление съгласно буква б) от настоящия параграф на територията на държава членка.

2. Гражданите на трети държави, попадащи в обхвата на настоящия член, подлежат на извеждане в съответствие с член 12.

3. Като изключение от съответните разпоредби на настоящия регламент гражданите на трети държави, попадащи в обхвата на настоящия член, могат да бъдат:

а. предмет на забрана за влизане, издадена в съответствие с член 10, чийто срок надвишава максималния срок, предвиден в член 10, параграф 6, с допълнителен срок от максимум 10 години;

б. задържани в съответствие с член 29, параграф 3, буква в);

в. задържани в затвори и отделени от обикновените затворници;

г. задържани за срок, който надвишава максималния срок, посочен в член 32, параграф 3, и който се определя от съдебен орган, като се вземат предвид обстоятелствата по конкретния случай, и подлежи на контрол от съдебен орган най-малко на всеки три месеца.

4. Чрез дерогация от разпоредбите на член 28, параграфи 2 и 3 изпълнението на решение за връщане, издадено на гражданин на трета държава, попадащ в обхвата на настоящия член, не се спира, освен ако не съществува риск от нарушаване на принципа на забрана за връщане.

Член 17

Връщане в трета държава, с която има споразумение или договореност

1. Връщането по смисъла на член 4, първа алинея, точка 3), буква ж) на незаконно пребиваващи граждани на трети държави изисква сключването на споразумение или договореност с трета държава. Такова споразумение или договореност могат да бъдат сключени единствено с трета държава, която спазва международните стандарти и принципи в областта на правата на човека в съответствие с международното право, включително с принципа на забрана за връщане.

2. В споразумението или договореността съгласно параграф 1 се посочва следното:

а. процедурите, приложими за прехвърлянето на незаконно пребиваващи граждани на трети държави от територията на държавите членки в третата държава, посочена в параграф 1;

б. условията за престой на гражданина на трета държава в третата държава, посочена в параграф 1, включително съответните задължения и отговорности на държавата членка и на тази трета държава;

в. когато е приложимо, условията за последващо връщане в държавата по произход или в друга държава, в която гражданинът на трета държава реши да се върне доброволно, както и последиците, когато това не е възможно;

г. задълженията на третата държава, посочена във второто изречение на параграф 1;

д. независим орган или механизъм за наблюдение на ефективното прилагане на споразумението или договореността;

e. последиците в случай на нарушения на споразумението или договореността или на значителна промяна, оказваща неблагоприятно въздействие върху положението на третата държава.

3. Преди да сключат споразумение или договореност съгласно параграф 1, държавите членки информират Комисията и другите държави членки.

4. Непридружените ненавършили пълнолетие лица и семействата с ненавършили пълнолетие лица не се връщат в трета държава, посочена в параграф 1.

РАЗДЕЛ 5
ВРЪЩАНЕ НА НЕНАВЪРШИЛИ ПЪЛНОЛЕТИЕ ЛИЦА

Член 18

Висши интереси на детето

При прилагането на разпоредбите на настоящия регламент висшите интереси на детето представляват съображение от първостепенно значение.

Член 19

Оценка на възрастта на ненавършилите пълнолетие лица

Когато поради изявления на гражданина на трета държава, налични документни доказателства или други релевантни признаци съществуват съмнения дали лицето е ненавършило пълнолетие, компетентният орган може да възложи на квалифицирани специалисти извършването на мултидисциплинарна оценка, включително психосоциална оценка, за определяне на възрастта на гражданина на трета държава. Член 25 от Регламент (ЕС) 2024/1348 се прилага по аналогия към тази оценка.

Член 20

Връщане на непридружени ненавършили пълнолетие лица

1. Преди да се вземе решение за издаването на решение за връщане по отношение на непридружено ненавършило пълнолетие лице, съответните служби — различни от органите, изпълняващи връщането — предоставят съдействие в съответствие с висшите интереси на детето.

2. Определя се представител или лице, обучено да защитава висшия интерес на детето, което да представлява, подпомага и действа, в зависимост от случая, от името на непридруженото ненавършило пълнолетие лице в процеса на връщане. Гарантира се, че определеният представител е подходящо обучен в областта на комуникацията, която е съобразена с нуждите на децата и с възрастта им, и говори език, който ненавършилото пълнолетие лице разбира. Това лице е лицето, определено да действа като представител съгласно Директива (ЕС) 2024/1346, когато това лице е било определено съгласно член 27 от посочената директива.

3. Непридруженото ненавършило пълнолетие лице се изслушва пряко или чрез представителя или обученото лице, посочено в параграф 2, включително в контекста на определянето на висшите интереси на детето. Преди извеждане на непридружено ненавършило пълнолетие лице от територията на държава членка, органите на тази държава членка се уверяват, че то ще бъде върнато на член на неговото семейство, на определен настойник или на подходящи приемни центрове в държавата по връщане.

Глава III
ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ГРАЖДАНИНА НА ТРЕТА ДЪРЖАВА

Член 21
Задължение за сътрудничество

1. Гражданите на трети държави са задължени да сътрудничат на компетентните органи на държавите членки на всички етапи от процедурите по връщане и обратно приемане и да спазват задължението за доброволно напускане на територията на държавите членки. Гражданите на трети държави предоставят на компетентните органи без ненужно забавяне информация за всяка съответна промяна в своята конкретна ситуация, която е от значение за целите на член 5.

2. Гражданите на трети държави:

   а. остават на територията на държавата членка, компетентна за процедурата им по връщане, и не се укриват в друга държава членка;

   б. предоставят, при поискване от компетентните органи и без ненужно забавяне, цялата информация и физическа документация, с която разполагат и която е необходима за установяване или проверка на самоличността или по друг начин от значение в рамките на процедурата по връщане и обратно приемане;

   в. не унищожават или не се освобождават по друг начин от такива документи, не използват псевдоними с цел измама, не предоставят друга невярна информация в устна или писмена форма или възпрепятстват по друг неправомерно измамен начин процедурата по връщане или обратно приемане;

   г. предоставят обяснение, когато не притежават документ за самоличност или за пътуване;

   д. предоставят информация за третите държави на транзитно преминаване;

   е. предоставят биометрични данни съгласно определението в член 2, параграф 1, буква т) от Регламент (ЕС) 2024/1358 на Европейския парламент и на Съвета[49];

   ж. предоставят точни координати за връзка, включително настоящо местопребиваване, адрес, телефонен номер, на който могат да бъдат намерени, и адрес на електронна поща, ако имат такъв;

   з. предоставят без ненужно забавяне информация за всяка промяна в координатите за връзка, посочени в буква ж);

[49] Регламент (ЕС) 2024/1358 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за създаване на системата Евродак за сравняване на биометрични данни с цел ефективно прилагане на регламенти (ЕС) 2024/1351 и (ЕС) 2024/1350 на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2001/55/ЕО на Съвета и установяване на самоличността на незаконно пребиваващи граждани на трета държава и лица без гражданство и относно искания за сравняване с данните в Евродак, отправени от правоприлагащите органи на държавите членки и Европол за целите на правоприлагането, за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1240 и (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 603/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L, 2024/1358, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj).

и. остават на разположение в съответствие с член 23 по време на процедурите по връщане и обратно приемане, и по-специално се явяват за заминаване с цел връщане;

й. предоставят цялата необходима информация и декларации във връзка с исканията, подадени до компетентните органи на съответните трети държави с цел получаване на документи за пътуване, и при необходимост си сътрудничат с тези органи на трети държави;

к. когато е необходимо, се явяват лично или, ако това е трудно, чрез видеоконферентна връзка, пред компетентните национални органи и органите на трети държави на мястото, посочено от тези органи, когато това е необходимо за установяване на тяхното гражданство;

л. когато компетентните органи го изискват, участват в консултиране във връзка с връщането и реинтеграцията.

3. Информацията и физическата документация, посочени в параграф 2, буква б), или ако липсват — техни копия, включват по-специално декларациите на гражданите на трети държави и всички документи, с които разполагат, относно:

а. тяхното име, дата и място на раждане, пол и гражданство или гражданства или липса на гражданство на гражданина на трета държава;

б. членове на семейството и други лични данни на гражданина на трета държава, ако са от значение за провеждането на процедурата по връщане или обратно приемане или за определянето на държавата на връщане;

в. вид, номер, срок на валидност и държава, издала документ за самоличност или документ за пътуване на гражданите на трети държави, и други предоставени от тях документи, които компетентният орган счита за релевантни за целите на установяването на самоличността им, за провеждането на процедурата по връщане или обратно приемане и за определянето на държавата на връщане;

г. разрешения за пребиваване или други разрешения, предоставящи на гражданите на трети държави право на престой, издадени от друга държава членка или от трета държава;

д. решения за връщане, издадени от друга държава членка;

е. държава или държави и място или места на предходно пребиваване, маршрути и документи за пътуване.

4. Когато компетентните органи решат да задържат документ, необходим за целите на подготовката на връщането, както е посочено в параграф 2, буква б), те гарантират, че гражданинът на трета държава получава незабавно фотокопия или, по негов избор, електронни копия на оригиналите. В контекста на връщането съгласно член 13 компетентните органи връщат тези документи на гражданина на трета държава или при заминаването, или при пристигане в третата държава.

5. Гражданинът на трета държава получава всички съобщения от компетентните органи, било то по телефон, електронна поща или поща, като се използват последните данни за контакт, които сам е посочил на компетентните органи, в съответствие с параграф 2, букви ж) и з). Държавите членки установяват в националното си право метода на комуникация и момента, в който се счита, че гражданинът на трета държава е получил съобщението и е известен за него, или

използват цифрови системи, разработени и/или подкрепени от Съюза за целите на тази комуникация.

6. Гражданин на трета държава може да бъде претърсван или личните му вещи могат да бъдат претърсвани, когато това е необходимо и надлежно обосновано за целите на процедурата по връщане или обратно приемане и без да се засягат претърсвания, извършвани от съображения за сигурност. При всяко претърсване на гражданин на трета държава съгласно настоящия регламент се зачитат основните права, по-специално принципите на човешко достойнство и на физическа и психологическа неприкосновеност, и се прилагат гаранциите и средствата за правна защита, предвидени в националното право.

Член 22

Последици при неспазване на задължението за сътрудничество

При неспазване на задълженията, посочени в член 21, параграф 2, букви а) — к), държавите членки предвиждат възможност след индивидуална оценка да наложат на гражданина на трета държава една от следните ефективни, пропорционални и възпиращи мерки:

1) отказ или намаляване на някои обезщетения и надбавки, предоставени съгласно правото на държава членка на съответните граждани на трети държави, освен ако това би довело до невъзможност на лицата да задоволяват основните си нужди;

2) отказ или намаляване на стимулите, предоставени за насърчаване на доброволното връщане в съответствие с член 13, или намаляване на помощта по отношение на програми за връщане и реинтеграция съгласно член 46, параграф 3;

3) изземване на документи за самоличност или за пътуване, при условие че гражданинът на трета държава получи копие;

4) отказ или отнемане на разрешение за работа съгласно националното право;

5) удължаване на срока на забрана за влизане в съответствие с член 10, параграф 7;

6) финансови санкции.

Член 23

Наличие по време на процеса на връщане

1. За да се гарантира бързо, ефикасно и ефективно връщане, по време на процедурата по връщане спрямо гражданите на трети държави се прилагат една или повече от следните мерки:

   а. настаняване в географски район на територията на държавата членка, в който те могат да се движат свободно;

   б. пребиваване на конкретен адрес;

   в. явяване пред компетентните органи в посочен час или на разумни интервали от време.

2. Параграф 1 се прилага само доколкото е съвместим със специалните потребности на уязвимите лица и с висшите интереси на детето.

3. При поискване компетентните органи могат да разрешат на гражданина на трета държава:

   а. временно да напусне географския район по надлежно обосновани семейни причини от спешен и сериозен характер или поради необходимо медицинско лечение, което не се предлага в рамките на географския район;

   б. временно да пребивава извън мястото, определено в съответствие с параграф 1, буква б);

   в. временно да не спазва задължението да се явява пред компетентните органи.

4. Решенията относно разрешенията, изброени в параграф 3, първа алинея, се вземат обективно, безпристрастно и на индивидуална основа и се посочват мотиви, ако такова разрешение не се даде.

5. От гражданина на трета държава не се изисква да иска разрешение, за да се яви пред органите и съдилищата, ако неговото присъствие там е необходимо. Гражданинът на трета държава уведомява компетентните органи за такива насрочени явявания.

6. Решенията, взети в съответствие с параграф 1, букви б) и в), са в писмена форма, пропорционални са и отчитат конкретните обстоятелства на засегнатия гражданин на трета държава.

ГЛАВА IV
ГАРАНЦИИ И СРЕДСТВА ЗА ПРАВНА ЗАЩИТА

РАЗДЕЛ 1
ПРОЦЕСУАЛНИ ГАРАНЦИИ

Член 24
Право на информация

1. Гражданите на трети държави, по отношение на които се прилага процедура по връщане, се информират без ненужно забавяне за следното:

   а. целта, продължителността и етапите на процедурата по връщане, както и информация за съществуващите правни средства за защита и сроковете за използване на тези средства за правна защита;

   б. правата и задълженията на гражданите на трети държави по време на процедурата по връщане, предвидени в член 21 и член 23, последиците при неспазване на задълженията съгласно член 22, наличието в Шенгенската информационна система на сигнал за връщане за лицето и признаването и изпълнението на решение за връщане, издадено от друга държава членка, в съответствие с член 9;

   в. консултирането и програмите във връзка с връщането и реинтеграцията съгласно член 46;

   г. техните процесуални права и задължения по време на цялата процедура по връщане в съответствие с настоящия регламент и националното право,

по-специално правото на правна помощ и представителство съгласно член 25.

2. Информацията се предоставя без ненужно забавяне на прост и достъпен език и на език, който гражданинът на трета държава разбира или за който има достатъчно основания да се предполага, че разбира, включително, ако е необходимо, чрез писмен или устен превод. Тази информация се предоставя чрез стандартни информационни листовки на хартиен носител или в електронна форма. В случай на ненавършили пълнолетие лица информацията се предоставя по съобразен с нуждите на децата и с възрастта им начин и с участието на лицето, упражняващо родителска отговорност, или с представителя, посочен в член 20, параграф 2. На гражданина на трета държава се предоставя възможността да потвърди, че е получил информацията.

Член 25

Правна помощ и представителство

1. В случаите на обжалване или преразглеждане пред съдебен орган в съответствие с член 27 държавите членки, по искане на гражданина на трета държава, осигуряват достъп до безплатна правна помощ и представителство, доколкото е необходимо, за да се гарантира правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес.

2. На непридружените ненавършили пълнолетие лица автоматично се предоставя безплатна правна помощ и представителство.

3. Правната помощ и представителството включват подготовка на обжалването или молбата за преразглеждане, включително поне изготвяне на необходимите за процеса документи, изисквани съгласно националното право, а в случай на съдебно заседание — участие в това заседание пред съдебен орган, за да се гарантира ефективното упражняване на правото на защита. Тази помощ не засяга помощта, предвидена в Регламент (ЕС) 2024/1348.

4. Безплатната правна помощ и представителство се предоставят от юридически съветници или други лица с подходяща квалификация, за които това се допуска или разрешава в националното право и които не са или не могат да бъдат потенциално в конфликт на интереси с гражданина на трета държава.

5. Държавите членки могат да изключат предоставянето на безплатна правна помощ и представителство в процедурата по обжалване, когато:

   а се счита, че гражданинът на трета държава разполага с достатъчно средства, за да си осигури правна помощ и представителство на собствени разноски;

   б се счита, че обжалването няма реални изгледи за успех или че представлява злоупотреба с право;

   в обжалването или преразглеждането е на втора или по-висока инстанция на обжалване в зависимост от предвиденото в националното право, включително нови съдебни заседания или разглеждания на жалби;

   г на гражданина на трета държава вече се оказва помощ или е представляван от правен съветник.

6. Гражданинът на трета държава, който иска безплатна правна помощ и представителство, оповестява финансовото си състояние.

7. С изключение на помощта, предоставяна на непридружени ненавършили пълнолетие лица, и при зачитане на същността на правото на ефективни правни средства за защита, държавите членки могат:

   а. да наложат парични ограничения или срокове за предоставяне на безплатна правна помощ и представителство, при условие че тези ограничения не са произволни и не ограничават неоснователно достъпа до безплатна правна помощ и представителство, нито подкопават упражняването на правото на защита;

   б. изискат пълно или частично възстановяване на направени разходи, когато финансовото положение на гражданина на трета държава се е подобрило по време на процедурата по връщане или когато решението за предоставяне на безплатна правна помощ и представителство е взето въз основа на невярна информация, предоставена от гражданина на трета държава;

   в. да предвидят, че по отношение на таксите и другите разноски и възстановяване на разходи, гражданите на трети държави се ползват от равни, но не по-благоприятни от обичайно предоставяните на техните граждани условия по въпросите, свързани с правната помощ.

8. Държавите членки определят специфични процесуални правила относно реда и условията за подаване и обработване на искания за предоставяне на безплатна правна помощ и представителство или прилагат съществуващите правила за национални искове от подобен характер, при условие че тези правила не правят достъпа до безплатна правна помощ и представителство прекалено труден или невъзможен.

9. Ако решението да не бъде предоставена безплатна правна помощ и представителство е взето от орган, който не е съдебен орган, на основание, че се счита, че обжалването няма реални изгледи за успех или че представлява злоупотреба с право, кандидатът трябва да разполага с право на ефективни правни средства за защита пред съдебен орган срещу това решение. За тази цел кандидатът има право да поиска безплатна правна помощ и представителство.

10. Държавите членки могат да предвидят безплатна правна помощ и представителство в рамките на административната процедура съгласно националното право.

РАЗДЕЛ 2
ПРАВНА ЗАЩИТА

Член 26

Право на ефективни правни средства за защита

1. Засегнатият гражданин на трета държава има право на ефективни правни средства за защита, които му позволяват да оспори решенията, посочени в член 7, член 10 и член 12, параграф 2, пред компетентен съдебен орган.

2. Ефективните правни средства за защита означават цялостно и *ex nunc* разглеждане както от фактическа, така и от правна гледна точка.

3. Държавите членки гарантират, че спазването на изискванията, произтичащи от принципа на забрана за връщане, се проверява от компетентния съдебен орган по искане на гражданина на трета държава или служебно.

Член 27

Обжалване пред компетентен съдебен орган

1. С цел да се гарантира правото на ефективни правни средства за защита в съответствие с член 26, държавите членки предвиждат в националното си право разумни срокове, в рамките на които компетентният първоинстанционен съдебен орган да разгледа решенията, посочени в член 7, член 10 и член 12, параграф 2, като гарантира адекватно и пълно разглеждане на жалбата. Срокът за подаване на жалба пред първоинстанционен съдебен орган не надвишава 14 дни.

2. Сроковете, посочени в параграф 1, започват да текат от датата, на която гражданинът на трета държава е уведомен за някое от решенията, посочени в член 7, член 10 и член 12, параграф 2, или от друга дата, която се определя от националното право, по-специално когато съответният гражданин на трета държава се е укрил.

3. Когато решението за връщане се основава на или е издадено в същия акт като решението за отказ или прекратяване на законния престой, сроковете за обжалване на решението за връщане могат да бъдат предвидените в националното право срокове за обжалване на решение за отказ или прекратяване на законен престой.

4. Когато е издадена забрана за влизане заедно с решение за връщане, както е посочено в член 7, тя се обжалва заедно с решението за връщане пред същия съдебен орган и в рамките на същото съдебно производство и в същите срокове. Когато забрана за влизане е издадена отделно от решението за връщане или е единственото решение, което ще бъде обжалвано, тя може да бъде обжалвана отделно. Сроковете за образуване на такова отделно съдебно производство са същите като тези, определени в случай на съвместно обжалване на забраната за влизане и решението за връщане.

5. Ако документите не са представени своевременно в срока, определен от компетентния съдебен орган, в случай че писменият превод трябва да бъде осигурен от кандидата, или ако документите не са представени своевременно, за да се даде възможност на съдебния орган да осигури писмения им превод — когато същият се осигурява от компетентния съдебен орган — съдебният орган може да откаже да вземе предвид тези документи.

Член 28

Суспензивно действие

1. Изпълнението на решенията, издадени съгласно член 7, член 10 и член 12, параграф 2, се спира до изтичането на срока, в който те могат да упражнят правото си на ефективни правни средства за защита пред първоинстанционен съдебен орган, посочен в член 27.

2. На гражданите на трети държави се дава правото да подадат молба за спиране на изпълнението на решение за връщане преди изтичането на срока, в който те могат да упражнят правото си на ефективни правни средства за защита пред първоинстанционен съдебен орган, посочен в член 27. Съдебният орган има правомощието да реши, след разглеждане на случая както от фактическа, така и от

правна гледна точка, дали изпълнението на решението за връщане следва да бъде спряно до получаване на резултата от правните средства за защита. Изпълнението на решението за връщане се спира, когато съществува риск от нарушаване на принципа на забрана за връщане.

3. Когато се обжалва първо или следващо решение, постановено в резултат на обжалване, изпълнението на решението за връщане не се спира, освен ако гражданинът на трета държава не поиска спиране и компетентен съдебен орган не реши да го предостави, като надлежно вземе предвид конкретните обстоятелства на всеки отделен случай.

4. Решение по молбата за спиране на изпълнението на решение за връщане се взема в срок от 48 часа. При дела, свързани със сложни фактически или правни въпроси, този срок може да бъде удължен.

ГЛАВА V
ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА УКРИВАНЕТО И ЗАДЪРЖАНЕТО

Член 29
Основания за задържане

1. Държавите членки могат да задържат гражданин на трета държава съгласно настоящия регламент въз основа на индивидуална оценка на всеки отделен случай и само доколкото задържането е пропорционално.

2. Държавите членки могат да задържат гражданин на трета държава само с цел подготовка на връщането или извършване на извеждането.

3. Гражданин на трета държава може да бъде задържан само въз основа на едно или повече от следните основания за задържане:

   а. опасност от укриване, определена в съответствие с член 30;

   б. гражданинът на трета държава избягва или възпрепятства подготовката на връщането или процеса по извеждането;

   в. гражданинът на трета държава създава рискове за сигурността в съответствие с член 16;

   г. за установяване или проверка на неговата самоличност или националност;

   д. неспазване на мерките, установени съгласно член 31.

4. Тези основания за задържане се предвиждат в националното право.

5. Задържането се постановява от административните или съдебните органи. Задържането се постановява с писмено решение, в което се посочват фактическите и правните основания, на които то се основава, както и информацията за наличните правни средства за защита. Гражданинът на трета държава се уведомява за това на език, който гражданинът на трета държава разбира или който основателно може да се предполага, че разбира.

6. При задържане на гражданин на трета държава съгласно параграф 2 държавите членки вземат предвид всички видими признаци, изявления или поведение,

свързани с гражданина на трета държава, направени или показани от него, които разкриват, че той е уязвимо лице.

Член 30
Опасност от укриване

1. Освен ако не е доказано друго, в конкретен случай е налице опасност от укриване, когато е изпълнен един от следните критерии:

   а. гражданинът на трета държава се е придвижил без разрешение до територията на друга държава членка или други държави членки, включително след транзитно преминаване през трета държава, или се е опитал да го стори;

   б. спрямо гражданина на трета държава е издадено решение за връщане или решение за изпълнение от държава членка, различна от тази, на чиято територия лицето понастоящем пребивава незаконно, което се установява включително чрез сигналите, въведени в Шенгенската информационна система съгласно Регламент (ЕС) 2018/1860;

   в. неспазване на мерките, предвидени в член 23.

2. В случаите, които не попадат в обхвата на параграф 1, опасността от укриване се определя въз основа на цялостна оценка на конкретните обстоятелства на всеки отделен случай и когато е изпълнен един от следните критерии по отношение на засегнатия гражданин на трета държава:

   а. липса на местожителство, постоянен адрес или надежден адрес;

   б. изрично изразяване на намерение за неспазване на мерките, свързани с връщането, прилагани по силата на настоящия регламент, или действия, които ясно показват намерение за неспазване на тези мерки;

   в. неспазване на задълженията във връзка с решение за връщане до датата, до която гражданинът на трета държава трябва да напусне територията на държавите членки, както е посочено в член 13;

   г. неспазване на задължението за сътрудничество с компетентните органи на държавите членки на всички етапи от процедурите съгласно настоящия регламент, както е посочено в член 21, параграф 2, букви а) — к);

   д. когато заминаването предстои непосредствено и са налице сериозни основания да се смята, че гражданинът на трета държава възнамерява да наруши задължението за сътрудничество, посочено в член 21, параграф 2, буква л);

   е. използване на фалшиви или подправени документи за самоличност или за пътуване, разрешения за пребиваване или визи, документи, удостоверяващи условия за влизане, унищожаване или освобождаване по друг начин от такива документи, използване на псевдоними с цел измама, предоставяне на друга невярна информация в устна или писмена форма или възпрепятстване по друг неправомерно измамен начин на процедурата по връщане или обратно приемане;

   ж. насилствено противопоставяне на процедурата по връщане;

   з. повторно влизане в Съюза в нарушение на валидна забрана за влизане.

Член 31

Алтернативни мерки на задържането

1. Държавите членки предвиждат алтернативни на задържането мерки в националното си право. Такива мерки се постановяват, като се вземат предвид конкретните обстоятелства на засегнатия гражданин на трета държава, включително различни видове уязвимост. Мерките са пропорционални на равнището на опасността от укриване, което се преценява в съответствие с член 30.
2. За тази цел държавите членки предвиждат следните мерки:
   а. задължение за редовно докладване на компетентните органи с честота до на всеки 3 дни въз основа на конкретните обстоятелства;
   б. задължение за предаване на компетентните органи на документите за самоличност или за пътуване;
   в. задължение за пребиваване на място, определено от компетентните органи;
   г. внасяне на адекватна финансова гаранция;
   д. използване на електронно наблюдение, включително гаранции и процедури, предвидени в националното право.
3. В решението за прилагане на мерките, посочени в параграф 2, се посочват съответните фактически и правни основания.
4. Гражданите на трети държави се уведомяват за всяко решение за прилагане на мерките, посочени в параграф 2 от настоящия член, и за последиците от неспазването на това решение, включително съгласно член 29, параграф 3, буква д), и за правните средства за защита, посочени в параграф 5 от настоящия член.
5. Държавите членки гарантират, че решенията, взети в съответствие с параграф 2 от настоящия член, се преразглеждат бързо от съдебен орган по молба на засегнатото лице или служебно най-късно в срок от два месеца.

Член 32

Срок на задържане

1. Задържането следва да бъде за възможно най-кратък срок и продължава, докато съществуват посочените в параграф 29 условия и докато е необходимо, за да се гарантира успешно връщане.
2. Когато се окаже, че условията, предвидени в член 29, вече не съществуват, задържането престава да бъде оправдано и гражданинът на трета държава се освобождава. Това освобождаване не изключва прилагането на мерки за предотвратяване на опасността от укриване в съответствие с член 31.
3. Задържането не надвишава 12 месеца в дадена държава членка. Задържането може да бъде удължено за срок, не по-дълъг от още 12 месеца в дадена държава членка, когато има вероятност процедурата по връщане да продължи по-дълго поради липса на съдействие от страна на засегнатия гражданин на трета държава или забавяне при получаването на необходимата документация от трети държави.
4. Изтичането на максималния срок на задържане в съответствие с параграф 3 не изключва прилагането на мерки в съответствие с член 31.

Член 33

Преразглеждане на заповеди за задържане

1. Задържането се преразглежда на редовни интервали от време и най-малко на всеки три месеца по молба на засегнатия гражданин на трета държава или служебно**.**

2. Задържането на непридружени ненавършили пълнолетие лица се преразглежда служебно на редовни интервали от време и най-малко на всеки три месеца.

3. Когато задържането е постановено или удължено от административни органи, държавите членки гарантират, че всички релевантни факти, доказателства и бележки, представени в хода на производството, подлежат на съдебен контрол, като предвиждат, че:

   а. съдебният контрол на законосъобразността на задържането приключва възможно най-бързо след началото на задържането и не по-късно от 15 дни след това; или

   б. на съответния гражданин на трета държава се предоставя правото да започне производство, при което законосъобразността на задържането подлежи на съдебен контрол, който трябва да приключи възможно най-бързо след започването на съответното производство и не по-късно от 15 дни след това. В тези случаи при задържането държавите членки уведомяват незабавно засегнатия гражданин на трета държава относно възможността да започне подобно производство.

Член 34

Условия за задържане

1. Задържането по правило се извършва в специализирани центрове, включително в приспособени за тази цел части от други центрове. Когато дадена държава членка не може да осигури такъв център за задържането и трябва да прибегне до настаняване в затвор, гражданите на трети държави се отделят от обикновените затворници.

2. Задържаните граждани на трети държави разполагат с достъп до открито пространство.

3. Задържаните граждани на трети държави при поискване получават разрешение за своевременно установяване на контакт със законни представители, членове на семейството и компетентните консулски органи.

4. Особено внимание се обръща на специалните нужди на задържаните уязвими лица, като им се осигурява съобразено с потребностите настаняване. Предоставят се спешни медицински грижи и основно лечение на болести на задържаните граждани на трети държави.

5. Законните представители, членовете на семейството, компетентните консулски органи и съответните компетентни национални, международни и неправителствени организации и органи имат възможност да посещават всеки център за задържане и да общуват с гражданите на трети държави и да ги посещават при условия, които зачитат неприкосновеността на личния живот. Подобни посещения могат да бъдат подложени на разрешителен режим.

6. На задържаните граждани на трети държави се предоставя в писмен вид информация, в която се обясняват правилата, прилагани в центъра, и се посочват

техните права и задължения на прост и разбираем език и на език, който те разбират. Тази информация включва информация относно правото им съгласно националното законодателство да влязат в контакт с посочените в параграфи 3 и 5 лица или органи.

Член 35

Условия за задържане на ненавършили пълнолетие лица и семейства

1. Непридружените ненавършили пълнолетие лица и семействата с ненавършили пълнолетие лица се задържат само като крайна мярка и за най-краткия подходящ срок, като се вземат предвид висшите интереси на детето.
2. На семействата и непридружените ненавършили пълнолетие лица, задържани при подготовката на връщането, се осигурява отделно настаняване, гарантиращо достатъчно лично пространство. Персоналът е подходящо обучен, а центровете са адаптирани, за да се вземат предвид нуждите на лицата спрямо тяхната възраст и пол, включително подходяща хигиена, храна, здравни услуги и друга инфраструктура.
3. Задържаните ненавършили пълнолетие лица имат възможността да участват в развлекателни дейности, включително в игри и дейности за отмора, подходящи за тяхната възраст, и имат достъп до форма на образование, която е най-подходяща за продължителността на престоя им.

ГЛАВА VI
ОБРАТНО ПРИЕМАНЕ

Член 36

Процедура по обратно приемане

1. След издаването на подлежащо на изпълнение решение за връщане и независимо от член 28 компетентните органи, с подкрепата на Frontex, когато е приложимо, систематично и без ненужно забавяне започват процедурата по обратно приемане.
2. Когато трябва да бъде получен документ за пътуване от органите на третата държава, компетентните органи подават молба за обратно приемане. Тази молба за обратно приемане включва, в зависимост от случая, искане за потвърждение на гражданството и искане за издаване на документ за пътуване. Молбите за обратно приемане се подават незабавно и, когато е възможно, като се използва стандартен формуляр съгласно параграф 6.
3. Компетентните органи могат да подадат искането за документ за пътуване отделно, ако това се предпочита по причини от правен или оперативен характер, включително поради срока на валидност на документа за пътуване, който ще бъде издаден, и поради невъзможността на гражданина на трета държава да получи документа за пътуване веднага след потвърждаването на гражданството му. Когато е приложимо, европейският пътен документ за връщане се използва в съответствие с приложимия инструмент за обратно приемане и Регламент (ЕС) 2016/1953[50].

[50] Регламент (ЕС) 2016/1953 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. за утвърждаване на европейски пътен документ за връщането на незаконно пребиваващи граждани

4. Информацията относно резултата от искането за потвърждение на гражданството и получения документ за пътуване се качва в Шенгенската информационна система от съответния компетентен орган. При поискване информацията и документът за пътуване се предоставят на компетентните органи на други държави членки.

5. Държавите членки могат да сключват подходящи споразумения с цел улесняване на организирането на интервюта за установяване на самоличността в друга държава членка, включително за целите на прилагането на член 44.

6. На Комисията се предоставя правомощието да приеме акт за изпълнение в съответствие с член 49, параграф 2 с цел определяне на стандартния формуляр, който да се използва за подаването на молби за обратно приемане, посочено в параграф 2. Стандартният формуляр съдържа:

   а. формата на молбите за обратно приемане;

   б. елементите на молбата за обратно приемане, включително искането за потвърждение на гражданството и искането за издаване на документ за пътуване.

7. Процедурата по обратно приемане в трети държави се подпомага от специални служители на Съюза за връзка по въпросите на връщането, финансирани от Съюза. Служителите за връзка са част от структурата на делегациите на Съюза и си сътрудничат тясно с Комисията за постигане на съответните приоритети на политиката на Съюза.

Член 37

Комуникация с непризнати субекти от трети държави

1. Компетентните органи могат при необходимост да комуникират с непризнати субекти от трети държави, отговарящи за една или повече от стъпките на процедурата по обратно приемане.

2. Тази комуникация се ограничава до необходимото за провеждане на процедурата по обратно приемане и не представлява дипломатическо признаване на съответните субекти.

ГЛАВА VII
СПОДЕЛЯНЕ И ПРЕДАВАНЕ НА ЛИЧНИ ДАННИ

Член 38

Обмен на информация между държавите членки

1. Държавите членки използват всички подходящи средства за сътрудничество и обмен на информация за прилагането на настоящия регламент.

2. Обменът на информация се извършва по искане на държава членка и може да се осъществява само между компетентните органи на държавите членки.

3. При поискване държавите членки си разменят взаимно информация относно лице, попадащо в обхвата на настоящия регламент, за целите на провеждането на

на трети държави и за отмяна на Препоръката на Съвета от 30 ноември 1994 г. (ОВ L 311, 17.11.2016 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1953/oj).

процедурата по връщане, процедурата по обратно приемане и предоставянето на помощ за реинтеграция.

4. Когато информацията, посочена в параграф 3, може да се обменя чрез информационните системи на ЕС, посочени в член 4, точка 15 от Регламент (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета[51], или чрез допълнителна информация в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1860, тази информация се обменя само чрез тези средства.

5. Исканите данни са подходящи, уместни, точни и ограничени до необходимото за предвидената цел, като се посочват основанията, на които се основават.

6. Информацията, посочена в параграф 3, включва по-специално:

   а. информация, необходима за установяване на самоличността на гражданина на трета държава и, когато е приложимо, самоличността на членовете на неговото семейство, роднини и други близки, по-специално фамилно(и) име(на); собствено име; когато е уместно, фамилно(и) име(на) преди брака и друго(и) име(на) — прякор(и), псевдоним (и); дата, място и държава на раждане; пол;

   б. информация, свързана с биометричните данни, снети от гражданина на трета държава в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1358, по-специално портретна(и) снимка(и); дактилоскопични данни; датата, на която са снети биометричните данни; референтния номер по Евродак, използван от държавата членка на произход;

   в. информация, свързана с гражданството и документа(ите) за пътуване на гражданина на трета държава, по-специално настоящото(ите) гражданство(а) и предишното(ите) гражданство(а); вид, номер и държава, издала документа/документите за пътуване; датите на издаване и на изтичане на срока на документа/документите за пътуване;

   г. информация, свързана с местопребиваването на гражданина на трета държава, изминати маршрути, езици, които владее, и данни за контакт — адрес(и) на електронна поща и телефонен(ни) номер(а);

   д. информация относно документите за пребиваване или визи, издадени от държава членка или трета държава;

   е. информация, свързана с операцията по връщане на гражданина на трета държава, по-специално информация за полета; други дейности по организацията на пътуването; упоменаване дали гражданинът на трета държава е особено опасно лице с необходимост от използването на специални мерки по време на операцията по връщане; информация относно ескортирането;

   ж. информация, свързана с реинтеграцията на гражданина на трета държава, по-специално състав на семейството, семейно положение, информация за

[51] Регламент (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС в областта на полицейското и съдебното сътрудничество, убежището и миграцията и за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1726, (ЕС) 2018/1862 и (ЕС) 2019/816 (ОВ L 135, 22.5.2019 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj).

контакт с членове на семейството в държавата на връщане, професионален опит, образователна степен, дипломи;

з. основанията за решението за връщане, взето по отношение на гражданина на трета държава;

и. информация дали гражданинът на трета държава е задържан или дали спрямо него са приложени алтернативни на задържането мерки;

й. информация, свързана с регистрите за съдимост или със заплахите за обществения ред, обществената или националната сигурност, породени от гражданина на трета държава;

к. информация относно уязвимостта, здравните и медицинските нужди на гражданина на трета държава.

7. Замолената държава членка е длъжна да отговори във възможно най-кратък срок и най-късно в срок от три седмици.

8. Обменената информация може да бъде използвана само за целите, предвидени в параграф 3. Във всяка държава членка подобна информация може, в зависимост от нейния вид и от правомощията на получаващия орган, да бъде съобщена само на органите или съдебните органи, на които е поверена процедурата по връщане, процедурата по обратно приемане и предоставянето на помощ за реинтеграция.

Член 39

Предаване на данни на трети държави във връзка с граждани на трети държави за целите на обратното приемане и реинтеграцията

1. Без да се засягат разпоредбите на член 40 и член 41 данните, посочени в член 38, параграф 6, букви а) — з), могат да бъдат обработвани и предавани от компетентен орган и, когато е приложимо, от Frontex на компетентен орган на трета държава, когато гражданинът на трета държава, чиито лични данни се предават, е бил уведомен, че неговите лични данни могат да бъдат споделени с органите на трета държава за целите на провеждането на процедурата по обратно приемане.

2. Без да се засягат разпоредбите на член 40 и член 41, данните, посочени в член 38, параграф 6, букви а), в), е) и ж), могат да бъдат обработвани и предавани от компетентен орган и, когато е приложимо, от Frontex на трети страни, компетентни за предоставянето на помощ за реинтеграция, когато гражданинът на трета държава, чиито лични данни се предават, е бил уведомен, че неговите лични данни могат да бъдат споделени с трети страни, компетентни за предоставянето на помощ за реинтеграция, при условие че това е необходимо за целите на предоставянето на помощта за реинтеграция.

3. Държавите членки и Frontex, които предават лични данни съгласно параграфи 1 или 2, гарантират, че това предаване е в съответствие съответно с глава V от Регламент (ЕС) 2016/679 и глава V от Регламент (ЕС) 2018/1725.

4. Когато предаването се извършва съгласно параграфи 1 или 2, то се документира и при поискване документацията се предоставя на компетентния надзорен орган, създаден в съответствие с член 51, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и член 52, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725, включително датата и часът на предаването и информация за компетентния орган на приемащата трета държава.

Член 40

Предаване на данни на трети държави във връзка с наказателни присъди срещу граждани на трети държави за целите на обратното приемане и реинтеграцията

1. Данните, свързани с една или няколко наказателни присъди на гражданин на трета държава, могат да бъдат обработвани и предавани в отделни случаи от компетентен орган и, когато е приложимо, от Frontex на компетентен орган на трета държава, когато са изпълнени следните условия:

    а. гражданинът на трета държава, чиито лични данни се предават, е бил осъден през предходните 25 години за терористично престъпление или през предходните 15 години за друго престъпление, посочено в приложението към Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета[52], ако съгласно националното право на осъждащата държава членка то се наказва с лишаване от свобода или с мярка, изискваща задържане за максимален срок от най-малко три години;

    б. предаването на данни е необходимо за целите на провеждането на процедурата по обратно приемане, посочена в член 36;

    в. гражданинът на трета държава, чиито лични данни се предават, е бил уведомен, че неговите лични данни могат да бъдат споделени с органите на трета държава за целите на провеждането на процедурата по обратно приемане;

    г. преди предаването компетентният орган и, когато е приложимо, Frontex са се уверили, че предаването на данни не води до риск от нарушаване на принципа на забрана за връщане;

    д. преди предаването компетентният орган и, когато е приложимо, Frontex са се уверили, че предаването на данни не води до риск от нарушаване на член 50 от Хартата.

2. Данните, свързани с една или няколко наказателни присъди на гражданин на трета държава, могат да бъдат обработвани и предавани в отделни случаи от компетентен орган и, когато е приложимо, от Frontex на трета страна, компетентна за предоставянето на помощ за реинтеграция, когато са изпълнени следните условия:

    а. гражданинът на трета държава, чиито лични данни се предават, е бил осъден през предходните 25 години за терористично престъпление или през предходните 15 години за друго престъпление, посочено в приложението към Регламент (ЕС) 2018/1240, ако съгласно националното право на осъждащата държава членка то се наказва с лишаване от свобода или с мярка, изискваща задържане за максимален срок от най-малко три години;

    б. предаването на данни е необходимо за целите на предоставянето на индивидуализираната и нефинансова помощ за реинтеграция, посочена в член 46;

---

[52] Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 г. за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на Регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226 (ОВ L 236, 19.9.2018 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

в. гражданинът на трета държава, чиито лични данни се предават, е бил уведомен, че неговите лични данни могат да бъдат споделени с трета страна, компетентна за помощ за реинтеграция за целите на предоставянето на индивидуализирана и нефинансова помощ за реинтеграция;

г. преди предаването компетентният орган и, когато е приложимо, Frontex са се уверили, че предаването на данни не води до риск от нарушаване на принципа на забрана за връщане.

3. Държавите членки и Frontex, които предават лични данни съгласно параграфи 1 или 2, гарантират, че това предаване е в съответствие съответно с глава V от Регламент (ЕС) 2016/679 и глава V от Регламент (ЕС) 2018/1725.

4. Когато предаването се извършва съгласно параграфи 1 или 2, то се документира и при поискване документацията се предоставя на компетентния надзорен орган, създаден в съответствие с член 51, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и член 52, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725, включително датата и часът на предаването, информация за компетентния орган на приемащата трета държава, доказателство, че предаването отговаря на условията, посочени в параграфи 1 или 2, и предаваните лични данни.

Член 41

Предаване на трети държави на данни за здравословното състояние на граждани на трети държави с цел извършване на операция по връщане и реинтеграция

1. Данните, свързани с медицинската помощ, която се предоставя на граждани на трети държави, могат да бъдат обработвани и предавани в отделни случаи от компетентен орган и, когато е приложимо, от Frontex на компетентен орган на трета държава, когато са изпълнени следните условия:

   а. предаването на данни е необходимо за целите на провеждането на операцията по връщане;

   б. гражданинът на трета държава, чиито лични данни се предават, е бил уведомен, че неговите лични данни могат да бъдат споделени с органите на трета държава за целите на провеждането на операцията по връщане;

   в. преди предаването компетентният орган и, когато е приложимо, Frontex са се уверили, че предаването на данни не води до риск от нарушаване на принципа на забрана за връщане.

2. Данните за здравословното състояние на граждани на трети държави, могат да бъдат обработвани и предавани в отделни случаи от компетентен орган и, когато е приложимо, от Frontex на трета страна, компетентна за предоставяне на помощ за реинтеграция, когато са изпълнени следните условия:

   а. предаването на данни е необходимо за целите на предоставянето на помощта за реинтеграция, посочена в член 46, която е конкретно съобразена с медицинските нужди на гражданина на трета държава;

   б. гражданинът на трета държава, чиито лични данни се предават, е бил уведомен, че неговите лични данни могат да бъдат споделени с трета страна, компетентна за помощ за реинтеграция, за да бъде тази помощ съобразена конкретно с неговите медицински нужди, и се е съгласил с това предаване;

3. Държавите членки и Frontex, които предават лични данни съгласно параграфи 1 или 2, гарантират, че това предаване е в съответствие съответно с глава V от Регламент (ЕС) 2016/679 и глава V от Регламент (ЕС) 2018/1725.

4. Когато предаването се извършва съгласно параграфи 1 или 2, то се документира и при поискване документацията се предоставя на компетентния надзорен орган, създаден в съответствие с член 51, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и член 52, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725, включително датата и часът на предаването, информация за компетентния орган на приемащата трета държава, доказателство, че предаването отговаря на условията, посочени в параграфи 1 или 2, и предаваните лични данни.

Глава VIII
ОБЩА СИСТЕМА ЗА ВРЪЩАНЕ

Член 42

Компоненти на обща система за връщане

1. Общата система за връщане съгласно настоящия регламент се състои от:

   а. обща процедура по връщането на граждани на трети държави без право на престой в Съюза, включително обща процедура по обратно приемане като неразделна част от нея;

   б. система за признаване и изпълнение на решения за връщане между държавите членки;

   в. необходимите ресурси и достатъчен компетентен персонал в държавите членки за изпълнението на настоящия регламент, включително за задържане;

   г. цифрови системи за управление на връщането, обратното приемане и реинтеграцията на граждани на трети държави;

   д. сътрудничество между държавите членки;

   е. органите, службите и агенциите на Съюза, които осъществяват подкрепа съгласно член 43, параграф 4 и в съответствие със съответните им мандати.

2. Съюзът и държавите членки определят общи приоритети в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията и осигуряват необходимите последващи действия, като вземат предвид европейската стратегия за управление на убежището и миграцията, приета съгласно член 8 от Регламент (ЕС) 2024/1351, прилагането на процедурата на границата за връщане съгласно Регламент (ЕС) 2024/1351, оценката на степента на сътрудничество на трети държави с държавите членки в областта на обратното приемане в съответствие с член 25а от Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета[53] и инструментите на Съюза за обратно приемане и всеки друг инструмент на Съюза, свързан със сътрудничеството в областта на обратното приемане.

[53] Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс) (ОВ L 243, 15.9.2009 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj).

3. Съюзът и държавите членки осигуряват лоялно сътрудничество и тясна координация между компетентните органи и между Съюза и държавите членки, както и полезно взаимодействие между вътрешните и външните компоненти, като вземат предвид общия си интерес от ефективното функциониране на политиките на Съюза за управление на убежището и миграцията.

Член 43
Компетентни органи и ресурси

1. Всяка държава членка определя в съответствие с националното право компетентните органи, отговарящи за изпълнението на задълженията, произтичащи от настоящия регламент.
2. Всяка държава членка разпределя необходимите ресурси за компетентните органи, включително подходящо обучен персонал, който е получил насоки за изпълнение на задълженията си, определени в настоящия регламент.
3. Държавите членки гарантират достатъчно равнище на капацитет за задържане, като вземат предвид действителните нужди и очакваните връщания през следващите 12 месеца, по-специално за целите на добре подготвени системи и планове за действия при извънредни ситуации съгласно член 7 от Регламент (ЕС) 2024/1351.
4. Държавите членки могат да бъдат подпомагани от компетентните органи на друга държава членка в съответствие с член 44 и от съответния персонал на агенциите на Съюза, включително в съответствие с член 45.

Член 44
Сътрудничество между държавите членки

1. Сътрудничеството и помощта между компетентните органи, определени в съответствие с член 43, се осъществяват с цел:
    а. разрешаване на транзитно преминаване през тяхната територия, за да се подпомогне спазването на решение за връщане на друга държава членка или получаването на документи за пътуване;
    б. предоставяне на логистична, финансова или друга материална помощ или помощ в натура;
    в. водене или подпомагане на диалога по политиката и обмените с органите на трети държави с цел улесняване на обратното приемане;
    г. осъществяване на контакт с компетентните органи на трети държави с цел проверка на самоличността на граждани на трети държави и получаване на валиден документ за пътуване;
    д. организиране, от името на молещата държава членка, на практическите договорености за изпълнение на връщането;
    е. улесняване на прехвърлянето, посочено в член 8, параграф 1, буква б);
    ж. подкрепа за заминаването на гражданин на трета държава към държавата членка, в която той има право на престой в съответствие с член 8, параграф 1, първа алинея.

Член 45

Подкрепа от Frontex

1. Държавите членки могат да поискат техните компетентни органи да бъдат подпомагани от експерти, разположени или подпомагани от Frontex, включително служители за връзка по въпросите на връщането и други служители за връзка, в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1896.

2. Държавите членки предоставят на Frontex съответната информация относно планираните нужди от подкрепа от Frontex за целите на необходимото планиране на подкрепата от Агенцията в съответствие с приоритетите на Съюза в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията, прилагането на процедурата на границата за връщане съгласно Регламент (ЕС) 2024/1349, Европейската стратегия в областта на убежището и миграцията съгласно член 8 от Регламент (ЕС) 2024/1351 и приоритетите в контекста на редовната оценка на сътрудничеството за обратно приемане съгласно член 25а от Регламент (ЕО) № 810/2009.

Член 46

Подкрепа за връщането и реинтеграцията

1. Държавите членки създават структури за консултации в областта на връщането и реинтеграцията, за да предоставят на гражданите на трети държави информация и насоки относно възможностите за връщане и реинтеграция, включително програмите, посочени в параграф 3, на възможно най-ранен етап от процеса на връщане. Консултациите в областта на връщането и реинтеграцията могат да се комбинират с други консултации в контекста на други миграционни процедури в държавата членка.

2. Държавите членки гарантират, че информацията относно връщането и реинтеграцията се предоставя и преди издаването на решението за връщане, по-специално когато се прилага член 37 от Регламент (ЕС) 2024/1348.

3. Държавите членки създават национални програми за подпомагане на връщането и реинтеграцията и като общо правило използват програмите, предоставени от Съюза. Националните програми и помощта за реинтеграция, предоставяна от Съюза, се състоят от логистична, финансова и друга материална помощ или помощ в натура или стимули, включително помощ за реинтеграция в държавата на връщане, предоставяна на гражданин на трета държава.

4. Помощта за реинтеграция не е лично право и не представлява предварително условие за процедурата по обратно приемане.

5. Помощта, предоставяна чрез програмите за връщане и реинтеграция, отразява степента на сътрудничество на гражданина на трета държава и спазването от негова страна на изискванията и може да намалява с течение на времето. При определяне на вида и степента на помощта за връщане и реинтеграция, когато е приложимо, се вземат предвид следните критерии:

   а. сътрудничеството на засегнатия гражданин на трета държава по време на процедурата по връщане и обратно приемане, предвидена в член 21;

   б. дали гражданинът на трета държава се връща доброволно, или подлежи на извеждане;

   в. дали гражданинът на трета държава е гражданин на трета държава, включена в списъка в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806;

г. дали гражданинът на трета държава е бил осъден за престъпление;

д. дали гражданинът на трета държава има специфични нужди поради това, че е уязвимо лице, ненавършило пълнолетие лице, непридружено ненавършило пълнолетие лице или част от семейство.

6. Помощта, посочена в настоящия член, не се предоставя на граждани на трети държави, които вече са се възползвали от друга или същата подкрепа, предоставена от държава членка или от Съюза. Съюзът, държавите членки и Frontex осигуряват съгласуваност и координация на помощта за реинтеграция.

Глава IX
ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 47
Извънредни ситуации

1. В случаите, когато извънредно големият брой на гражданите на трети държави, подлежащи на връщане, представлява непредвидено голяма тежест за капацитета на центровете за задържане на държава членка или за нейните административни или съдебни служители, тази държава членка може, докато трае това извънредно положение, да реши да допусне по-дълги срокове за съдебен контрол от предвидените съгласно член 33, параграф 3 и да предприеме неотложни мерки по отношение на условията на задържане, които се отклоняват от посочените в член 34, параграф 1 и член 35, параграф 2.

2. Когато използва такива извънредни мерки, съответната държава членка информира Комисията незабавно. Тя информира Комисията и веднага щом причините за прилагането на тези извънредни мерки престанат да съществуват.

3. Нищо в настоящия член не може да се тълкува като даване на разрешение на държавите членки да се отклоняват от общото задължение за вземане на всички подходящи мерки, общи или специални, за да гарантират изпълнението на задълженията, произтичащи от настоящия регламент.

Член 48
Статистика

1. Без да се засяга Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета[54], държавите членки съобщават на Комисията (Евростат) на всеки три месеца следните данни:

а. брой на гражданите на трети държави, които са обект на признати решения за връщане, издадени от друга държава членка;

б. брой на гражданите на трети държави, за които се прилагат алтернативни на задържането мерки;

в. брой на гражданите на трети държави, които подлежат на задържане.

[54] Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно статистиката на Общността за миграцията и международната закрила и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 311/76 на Съвета относно изготвяне на статистика за чуждестранните работници (ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/862/oj).

2. Съобщените данни се разбиват по възраст, пол и гражданство. Данните се отнасят за референтния период от едно тримесечие. Държавите членки предоставят на Комисията (Евростат) данни за три календарни месеца, съставляващи едно тримесечие, в срок от два месеца след края на всяко тримесечие. Първият референтен период е [второто тримесечие след началото на прилагането на настоящия регламент].

3. Държавите членки ежемесечно съобщават на Frontex следните данни, както и съответните набори от данни за всяка трета държава:

   а. брой на подадените молби за обратно приемане;

   б. брой на исканията за потвърждение на гражданство и брой на получените положителни и отрицателни отговори във връзка с потвърждаването на искания за гражданство;

   в. брой на исканията за издаване на документи за пътуване, брой на документите за пътуване, издадени от органите на трети държави, и брой на отрицателните отговори във връзка с искането за документи за пътуване;

   г. брой бенефициери на помощ за реинтеграция, разбити по трети държави.

   Frontex предоставя на Комисията достъп до данните, посочени в настоящия параграф.

4. Данните, посочени в параграфи 1 и 3, разбити по държави членки, могат да бъдат съобщавани на трети държави за целите на наблюдението на прилагането и спазването на принципа на обратно приемане, включително в рамките на инструментите на Съюза за обратно приемане.

Член 49
Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011. Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 50
Докладване

1. До [дата] и на всеки пет години след това Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета относно прилагането на настоящия регламент в държавите членки и, когато е целесъобразно, предлага изменения.

2. По искане на Комисията държавите членки ѝ изпращат необходимата информация за изготвянето на нейния доклад не по-късно от девет месеца преди изтичането на този срок.

Член 51

Отмяна

1. Директива 2008/115/ЕО се отменя за държавите членки, обвързани от настоящия регламент. Директива 2001/40/ЕО и Решение 2004/191/ЕО на Съвета се отменят, считано от публикуването на решението за изпълнение, посочено в член 9, параграф 2, за държавите членки, обвързани от настоящия регламент.
2. Позоваванията на отменените директиви се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложението.

Член 52

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на […] година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*

ЗАКОНОДАТЕЛНА ОБОСНОВКА ЗА ФИНАНСОВОТО И ЦИФРОВОТО ОТРАЖЕНИЕ

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА 3
1.1. Наименование на предложението/инициативата 3
1.2. Съответни области на политиката 3
1.3. Цели 3
1.3.1. Общи цели 3
1.3.2. Конкретни цели 3
1.3.3. Очаквани резултати и отражение 3
1.3.4. Показатели за изпълнението 3
1.4. Предложението/инициативата е във връзка с: 4
1.5. Мотиви за предложението/инициативата 4
1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата 4
1.5.2. Добавена стойност от участието на ЕС (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на този раздел „добавена стойност от участието на ЕС“ е стойността, която е резултат от действието на равнище ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки. 4
1.5.3. Изводи от подобен опит в миналото 4
1.5.4. Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти 5
1.5.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства 5
1.6. Продължителност на предложението/инициативата и на неговото/нейното финансово отражение 6
1.7. Планирани методи на изпълнение на бюджета 6
2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ 8
2.1. Правила за мониторинг и докладване 8
2.2. Системи за управление и контрол 8
2.2.1. Обосновка на предложените методи на изпълнение на бюджета, механизми за осъществяване на финансирането, начини за плащане и стратегия за контрол .. 8
2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им 8
2.2.3. Оценка и обосновка на разходната ефективност на контрола (съотношение между разходите за контрол и стойността на съответните управлявани средства) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване) 8
2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности 9

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА 10
3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове 10
3.2. Очаквано финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити 12
3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи 12
3.2.1.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет 12
3.2.1.2. Бюджетни кредити от външни целеви приходи 17
3.2.2. Очакван резултат, финансиран с бюджетни кредити за оперативни разходи ... 22
3.2.3. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи 24
3.2.3.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет 24
3.2.3.2. Бюджетни кредити от външни целеви приходи 24
3.2.3.3. Общо бюджетни кредити 24
3.2.4. Очаквани нужди от човешки ресурси 25
3.2.4.1. Финансирани от гласувания бюджет 25
3.2.4.2. Финансирани от външни целеви приходи 26
3.2.4.3. Общо нужди от човешки ресурси 26
3.2.5. Преглед на очакваното отражение върху инвестициите, свързани с цифрови технологии 28
3.2.6. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка 28
3.2.7. Финансов принос от трети страни 28
3.3. Очаквано отражение върху приходите 29
4. ЦИФРОВО ИЗМЕРЕНИЕ 29
4.1. Изисквания, свързани с цифрови аспекти 30
4.2. Данни 30
4.3. Цифрови решения 31
4.4. Оценка на оперативната съвместимост 31
4.5. Мерки в подкрепа на цифровото изпълнение 32

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаване на обща система за връщане на граждани на трети държави, които пребивават незаконно на територията на Европейския съюз

1.2. Съответни области на политиката

Миграция

1.3. Цели

1.3.1. Общи цели

Общата цел на настоящото предложение е да се повиши ефикасността на процеса на връщане, като на държавите членки се предоставят ясни, модерни, опростени и общи правила за ефективно управление на връщанията, и процесът да стане по-ясен както за компетентните органи, така и за засегнатия гражданин на трета държава.

1.3.2. Конкретни цели

Конкретна цел № 1

Да се създаде по-единен подход между правилата на държавите членки относно връщането, да се преодолеят различните практики чрез създаване на обща система на ЕС за връщане и да се избегне заобикалянето на правилата за връщане от граждани на трети държави.

Конкретна цел № 2

Рационализиране на процедурата по връщане, улесняване на прилагането на правилата за връщане и повишаване на неговата ефикасност, като същевременно се увеличава яснотата, включително по отношение на процесуалните гаранции.

Конкретна цел № 3

Стимулиране на оказването на сътрудничество от страна на засегнатите граждани на трети държави чрез комбинация от задължения, стимули за сътрудничество и последици при неоказване на съдействие.

1.3.3. Очаквани резултати и отражение

Да се посочи въздействието, което предложението/инициативата следва да окаже по отношение на целевите бенефициери/групи.

Подобрена правна архитектура, предназначена за ускоряване и рационализиране на процесите на връщане, като същевременно се защитават основните права. Целта на предложението е да се повиши ефикасността на процедурите чрез общи правила и тези процедури да бъдат опростени, както и да се улеснят признаването и изпълнението на решения за връщане, издадени от други държави членки, като се насърчат по-голяма съгласуваност и яснота при изпълнението. Очаква се предложението да ускори процеса на връщане, като неговият краен резултат да бъде увеличаване на броя на връщанията.

РЕГЛАМЕНТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаване на обща система за връщане на граждани на трети държави, които пребивават незаконно на територията на Европейския съюз, отговаря на политическите призиви за нов подход за управление на връщанията в ЕС.

С него ще се гарантира, че ключовите новости, като например задължението за сътрудничество, оценката на риска от укриване, задържането и алтернативите на задържането, се разглеждат последователно във всички държави членки. Въпреки че в краткосрочен план това ще изисква адаптиране на практиките на някои държави членки, с течение на времето се очаква значително повишаване на ефикасността с по-голяма яснота на правилата.

В инициативата се предвижда ключовите елементи на решенията за връщане на държавите членки да бъдат включени в общ формуляр, наречен „Европейска заповед за връщане“, в подкрепа на признаването на решенията за връщане и изпращането на силен сигнал до гражданите на трети държави и допринасянето за справяне с вторичните движения.

Задълженията, наложени на гражданите на трети държави, ще бъдат съгласувани във всички държави членки, което ще спомогне за преодоляване на някои от нарушенията в настоящата система, при които различията между държавите членки се експлоатират от граждани на трети държави. Очаква се регламентът да бъде основата на една по-съгласувана система за връщане на равнището на ЕС, пряко приложима и насочена към държавите членки, Съюза, агенциите и гражданите на трети държави. Предложението ще улесни по-доброто, по-съгласувано и стратегическо използване на подкрепата, предоставяна от Frontex в областта на връщането, например в контекста на съвместни операции по връщане. С инициативата се установява общ процедурен подход към подаването на искания за обратно приемане и се повишават прозрачността и координацията на подхода към трети държави по отношение на обратното приемане. С предложението се въвежда възможността за стандартен формуляр на молба за обратно приемане, в който се уточняват форматът и основните елементи на молбата за обратно приемане, по-специално искането за потвърждение на гражданството и искането за издаване на документи за пътуване. Това ще насърчи съгласуван подход за сътрудничество с органите на трети държави, като по този начин ще допринесе за улесняването, и ще улесни и подобри качеството на събирането на данни, като осигури по-добри доказателства за вземането на решения. Регламентът има за цел да се подкрепи изпълнението на Пакта. С него ще се съгласува необходимостта от общи правила на ЕС относно връщането и ще се предостави известна степен на гъвкавост на държавите членки. Това ще даде възможност за корекции, които да отговарят на националните реалности и националния контекст на управлението на миграцията, особено що се отнася до задължението за сътрудничество, последиците от неоказването на съдействие, избора и условията на алтернативите на задържането и процесуалните аспекти на процеса, включително обжалването.

С настоящото предложение се зачитат изцяло човешкото достойнство, правото на живот, забраната на изтезанията и на нечовешкото и унизително отношение или наказание, правото на свобода и сигурност, правото на защита на личните данни, както и защитата в случай на извеждане, по-специално принципът на забрана за връщане, недискриминацията и правото на ефективни правни средства за защита.

Правото на свобода и свободата на движение са защитени, като се има предвид, че задържането е оправдано само въз основа на конкретни, ясно определени в регламента основания. В регламента също така се очертава използването на алтернативи на задържането, като се има предвид, че алтернативите на задържането са по-малко инвазивни от задържането, но въпреки това водят до ограничения на свободата.

В настоящия регламент се предвижда, че нуждите на уязвимите лица, включително ненавършилите пълнолетие, се вземат надлежно предвид при процеса на връщане. С настоящия регламент се гарантира, че висшият интерес на детето е съображение от първостепенна важност при прилагането на настоящия регламент. Специални правила се прилагат за ненавършилите пълнолетие лица при процеса на връщане, особено по отношение на условията на задържане. Освен това някои от основните новости, въведени с новото законодателство в рамките на Пакта, по-специално що се отнася до оценката на възрастта на ненавършилите пълнолетие лица и практиката за назначаване на представител, който да придружава непридружено ненавършило пълнолетие лице, понастоящем се въвеждат и за процедурата по връщане чрез настоящия регламент.

1.3.4. Показатели за изпълнението

Посочете показателите за проследяване на напредъка и на постиженията.

До [дата] и на всеки пет години след това Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета относно прилагането на настоящия регламент в държавите членки.

Следните основни показатели ще дадат възможност за проследяване на изпълнението и резултатите от конкретните цели:

Конкретна цел 1: да се създаде по-единен подход между правилата на държавите членки относно връщането, да се преодолеят различните практики и нуждата от тълкуване чрез създаване на обща система на ЕС за връщане и да се избегне заобикалянето на правилата за връщане от граждани на трети държави.

— брой на гражданите на трети държави, за които се прилагат признати решения за връщане, издадени от друга държава членка;

— годишен дял на съвместните операции по връщане от общия брой връщания с чартърни операции, организирани с помощта на Frontex.

Конкретна цел № 2: рационализиране на процедурата по връщане, улесняване на прилагането на правилата за връщане и повишаване на неговата ефикасност, като същевременно се осъвременят определенията и се увеличава яснотата, включително по отношение на процесуалните гаранции.

статистически данни за увеличения процент на връщанията.

Конкретна цел № 3: стимулиране на оказването на съдействие от страна на засегнатите граждани на трети държави чрез комбинация от задължения, стимули за сътрудничество и последици при неоказване на съдействие.

— годишни данни за ефективните връщания (разбивка по принудителни и доброволни);

— брой на гражданите на трети държави, за които се прилагат алтернативни на задържането мерки;

— брой на гражданите на трети държави, които подлежат на задържане.

1.4. Предложението/инициативата е във връзка с:

☒ ново действие

☐ ново действие след пилотен проект/подготвително действие[55]

☐ продължаване на съществуващо действие

☐ сливане или пренасочване на едно или няколко действия към друго/ново действие

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

След приемането на предложението от съзаконодателите (потенциална целева дата през 2026 г.) за изпълнението на законодателната инициатива ще се изискват технически и процедурни мерки на равнището на ЕС и на национално равнище, които следва да започнат от момента на влизане в сила на законодателството.

За прилагането на регламента ще се изисква приемането на два акта за изпълнение в срок от 3 до 6 месеца от датата на прилагане на регламента — един за установяване на общ формуляр за европейската заповед за връщане и един за установяване на стандартния формуляр, който да се използва за подаване на молби за обратно приемане.

Държавите членки предоставят на Frontex необходимата информация относно планираните нужди от подкрепа, за да се гарантира, че Frontex може стратегически да планира подкрепата си.

Съответните ресурси на Frontex, по-специално човешките и финансовите ресурси, следва да бъдат увеличавани с течение на времето, за да отговорят на разширяването на мандата и увеличаването на търсенето на подкрепа за връщанията. След началото на прилагането изпълнението на дейностите ще започне постепенно, за да върви успоредно с очакваното постепенно увеличаване на търсенето на услугите и дейностите на Frontex, както и за да се вземе предвид необходимото време за въвеждане на новите ресурси.

1.5.2. Добавена стойност от участието на ЕС (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на този раздел „добавена стойност от участието на ЕС“ е стойността, която е резултат от действието на равнище ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.

Основания за действие на равнище ЕС (ex-ante)

[55] Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

Безопасното и достойно връщане на граждани на трети държави без право на престой е съществен елемент от всеобхватния подход на ЕС към убежището и миграцията. Ефективното връщане е от решаващо значение за поддържането на доверието в политиките в областта на миграцията и убежището. На равнището на ЕС политиката в областта на връщането се урежда от Директива 2008/115/ЕО[56] (наричана по-нататък „Директивата относно връщането“). Понастоящем няколко предизвикателства подкопават ефикасността и ефективността на връщането, като те варират от неефикасни процедури на национално равнище до недостатъчно сътрудничество от трети държави при обратното приемане на техни граждани. Въпреки значителните усилия на политическо и оперативно равнище, понастоящем връщането изостава от задоволителното равнище на изпълнение: едва около 20 % от гражданите на трети държави, на които е разпоредено да напуснат Съюза, действително го напускат.

Настоящият регламент има за цел да се предоставят на всички държави членки безпрепятствени и ефикасни процедури и да се избегне движението на граждани на трети държави между държавите членки с цел възпрепятстване на процеса на връщане.

Новите процедури ще се уреждат от едни и същи правила, независимо от държавата членка, която ги прилага, за да се гарантира тяхната ефикасност, както и за да се гарантират яснота и правна сигурност за отделните лица.

Държавите членки не могат поотделно да установяват общи правила за намаляване на стимулите за неразрешено движение между тях. Поради това целите на настоящото предложение не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради мащаба и последиците от настоящия регламент могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза. В съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз, Съюзът трябва да действа и може да приема мерки.

Очаквана генерирана добавена стойност от ЕС (ex-post)

Предложението за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаване на обща система за връщане на граждани на трети държави, които пребивават незаконно на територията на Европейския съюз, ще отговори на политическите призиви за нов подход за управление на връщанията в ЕС.

В него е представена обновена правна рамка, с която законодателството в областта на връщането от 2008 г. се актуализира, привежда се в съответствие с промените в областта на миграцията, включително Пакта за миграцията и убежището, и се подготвя, за да отговаря на днешните нужди и предизвикателства. С него се цели опростяване и повишаване на ефикасността на процеса на връщане, като същевременно се гарантира пълно спазване на основните права, като по този начин се засилва ангажиментът на ЕС за балансирана и надеждна миграционна политика. Предложението има за цел да

[56] Директива 2008/115/ЕО относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни.

се предоставят на държавите членки необходимите инструменти за гарантиране на ефективното връщане на граждани на трети държави, които нямат законно право да останат в Съюза, като се използват пълноценно възможностите за сътрудничество на равнището на ЕС. Минималните гаранции за правата на засегнатите граждани на трети държави също ще бъдат хармонизирани, което ще насърчи по-голямо взаимно доверие в системите на държавите членки за връщане. Основните права на подлежащите на връщане лица се защитават чрез ясни процесуални гаранции, с които се гарантира, че решенията за връщане подлежат на контрол, включително правото на обжалване, и се гарантира съблюдаването на принципа на забрана за връщане (non-refoulement), като се обръща необходимото внимание на уязвимите лица и на висшия интерес на детето. Очаква се предложението да ускори процеса на връщане, като неговият краен резултат да бъде увеличаване на броя на връщанията.

1.5.3. Изводи от подобен опит в миналото

След приемането на Директивата относно връщането през 2008 г. пространството на свобода, сигурност и правосъдие и миграционната политика на Съюза претърпяха сериозна реформа, като се премина от установяване на минимални стандарти към подобряване на съгласуваността и оперативната практика в целия ЕС. В отговор на това предложение от 2018 г. за преразглеждане на Директивата относно връщането[57] имаше за цел актуализиране на правната рамка и подобряване на ефикасността. Въпреки че през 2019 г. Съветът постигна частичен общ подход[58], вътрешните обсъждания в Европейския парламент не доведоха до съгласувана позиция[59] и преговорите останаха в застой през по-голямата част от последния мандат на Комисията.

През септември 2020 г. Комисията предложи Пакта за миграцията и убежището[60]. Една от основните цели на Пакта е създаването на обща система на ЕС за връщане, която да гарантира ефективно връщане при пълно зачитане на основните права. На 14 май 2024 г. беше прието законодателството в рамките на Пакта. Една от основните цели на Пакта е създаването на обща система на ЕС за връщане, която да гарантира ефективно връщане при пълно зачитане на основните права.

57 Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (преработен текст), COM/2018/634 final.

58 Съвет на Европейския съюз (2019 г.), Миграционна политика: Съветът постигна съгласие относно частичната преговорна позиция по Директивата относно връщането, Съвет на Европейския съюз, Брюксел, https://www.consilium.europa.eu/en/press/2019/06/07/migration-policy-council-agrees-partial-negotiating-position-on-return-directive

59 Европейски парламент, Предложение за преработване на Директивата за връщането, „Разписание на законодателния влак“, Европейски парламент, Брюксел, https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-a-new-era-for-european-defence-and-security/file-proposal-for-a-recast-of-the-return-directive

60 Европейска комисия (2020 г.), Пакт за миграцията и убежището, Европейска комисия, Брюксел, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_bg.

1.5.4. Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти

Европейският съвет от октомври 2024 г. призова Комисията спешно да представи ново предложение в областта на политиката за връщане.

В политическите насоки на председателя Фон дер Лайен за периода 2024—2029 г. беше обявено представянето на ново законодателно предложение относно връщането.

Предложението е продължение на Пакта за миграцията и убежището, в който на връщането се отрежда съществена роля във всеобхватния подход към миграцията.

Необходимите инвестиции на равнището на ЕС и на равнището на държавите членки са съвместими с многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. Инвестициите, необходими на равнището на ЕС и на държавите членки, са допустими по линия на фондовете „Убежище и миграция“ (ФУМИ) в рамките на многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2021—2027 г. Финансирането след 2027 г. ще попадне в обхвата на преговорите по следващата МФР.

1.5.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства

В рамките на настоящата МФР необходимите инвестиции на равнището на държавите членки могат да бъдат осигурени чрез преразпределение в рамките на съществуващата програма ФУМИ. Разходите за периода след 2027 г. са индикативни и не предопределят наличния бюджет за инициативата в рамките на бъдещата МФР. Предложението обаче ще създаде и полезни взаимодействия с дейностите на агенциите на Съюза, по-специално с Европейската агенция за гранична и брегова охрана. През последните години тенденцията беше към експоненциално нарастване на търсенето от страна на държавите членки на помощ от Frontex в областта на връщането, което доведе до годишно увеличение на бюджета над първоначално планираните равнища. Тъй като предложението ще доведе до значително повишаване на равнището на дейностите на Frontex в областта на връщането, предложението трябва да бъде подкрепено от финансови и човешки ресурси. Бюджетните кредити, необходими за финансиране на това увеличение, не са планирани в рамките на разпределените средства по МФР за Frontex, тъй като това е ново предложение, за което сумите не бяха известни към момента на предложението. Предлага се бюджетът на Frontex за връщане да бъде увеличен, ако е необходимо, през 2025 г., 2026 г. и 2027 г. чрез вътрешно преразпределяне на ресурси в рамките на бюджета на Frontex в зависимост от действителното усвояване. Финансирането след 2027 г. ще попадне в обхвата на преговорите по следващата МФР.

1.6 Продължителност на предложението/инициативата и на неговото/нейното финансово отражение

☐ **ограничена продължителност**

– ☐ в сила от [ДД/ММ]ГГГГ до [ДД/ММ]ГГГГ

– ☐ финансово отражение от ГГГГ до ГГГГ за бюджетните кредити за поети задължения и от ГГГГ до ГГГГ за бюджетните кредити за плащания.

☒ **неограничена продължителност**

– изпълнение с период на започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,

– последвано от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Планирани методи на изпълнение на бюджета[61]

☒ **Пряко управление** от Комисията

– ☐ от нейните служби, включително от нейния персонал в делегациите на Съюза;

– ☐ от изпълнителните агенции

☒ **Споделено управление** с държавите членки

☒ **Непряко управление** чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:

– ☐ трети държави или на органите, определени от тях

– ☐ международни организации и техните агенции (да се уточни)

– ☐ Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд

– ☒ органите, посочени в членове 70 и 71 от Финансовия регламент

– ☐ публичноправни органи

– ☐ частноправни органи със задължение за обществена услуга, доколкото са им предоставени подходящи финансови гаранции

– ☐ органи, уредени в частното право на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и на които са предоставени подходящи финансови гаранции

– ☐ органи или лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на общата външна политика и политика на сигурност съгласно дял V от Договора за Европейския съюз и които са посочени в съответния основен акт

– ☐ ¨ субекти, установени в държава членка и уредени от националното частно право или от правото на Съюза, които удовлетворяват съответните секторни условия за възлагане на усвояването на средства или бюджетни гаранции на Съюза, доколкото тези субекти са контролирани от публичноправни органи или от частноправни органи със задължение за обществена услуга и разполагат с подходящи финансови гаранции, които са под формата на солидарна отговорност на контролните органи или еквивалентни финансови гаранции и които за всяко действие може да бъдат ограничени до максималния размер на подкрепата от Съюза.

---

61 Подробности във връзка с методите на изпълнение на бюджета и позоваванията на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BUDGpedia: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Да се посочат честотата и условията.

Изпълнението и функционирането на регламента ще се разглеждат и оценяват периодично чрез докладване.

Въз основа на статистическите данни и информацията, събрана от предвидените в настоящия регламент структурирани процеси и механизми за прозрачност, Комисията следва да извърши оценка на настоящия регламент в срок от пет години от датата на влизането му в сила и след това на всеки пет години. Комисията ще докладва на Европейския парламент и на Съвета констатациите от оценката.

Финансирането, прилагано в рамките на прякото и непрякото управление, ще бъде прилагано в рамките на тематичния механизъм на фонд „Убежище, миграция и интеграция“, който също попада в обхвата на общия механизъм за мониторинг и оценка на фонда. Ще бъдат създадени рационализирани образци и правила, за да се събират показатели от бенефициерите на безвъзмездни средства и по споразумения за финансов принос със същата честота като при споделеното управление с цел оповестяване на сравними данни. Когато приносът от Съюза ще се предоставя чрез споделено управление, се прилагат следните правила: Финансирането, осъществявано от държавите членки в рамките на споделеното управление, ще следва правилата, определени в Регламент (ЕС) 2021/1060 от 24 юни 2021 г., наричан по-нататък „Регламент за общоприложимите разпоредби“, в Регламент 2018/2016 (Финансов регламент) и в Регламент (ЕС) 2021/1147 от 7 юли 2021 г. за създаване на фонд „Убежище, миграция и интеграция“, наричан по-нататък „Регламент за ФУМИ“. В съответствие с Регламента за общоприложимите разпоредби всяка държава членка вече е създала система за управление и контрол за своята програма, за да гарантира качеството и надеждността на системата за мониторинг. Поради това за споделеното управление е въведена съгласувана и ефикасна рамка за докладване, мониторинг и оценка. Държавите членки трябва да създадат комитет за мониторинг, в който Комисията може да участва със съвещателна функция. Комитетите за мониторинг ще разглеждат всички проблеми, които влияят на напредъка на програмата към постигането на нейните цели. Що се отнася до фондовете в областта на вътрешните работи, държавите членки предоставят на Комисията своите годишни доклади за изпълнението на програмата и за напредъка по изпълнението на етапните и общите цели. В такива доклади следва да се съдържат и всички проблеми, засягащи изпълнението на програмата, и да се описват предприетите действия за тяхното преодоляване.

По отношение на Frontex мониторингът и докладването във връзка с предложението ще следват принципите, изложени в Регламента за

европейската гранична и брегова охрана[62], Финансовия регламент[63] и ще са в съответствие с общия подход относно децентрализираните агенции. По-конкретно Европейската агенция за гранична и брегова охрана трябва всяка година да изпраща на Комисията, Европейския парламент и Съвета единен програмен документ, съдържащ многогодишни и годишни работни програми и програмиране на ресурсите. В документа се определят целите, очакваните резултати и показателите за изпълнението, за да се наблюдава постигането на целите и резултатите. Frontex трябва също така да представя на управителния съвет консолидиран годишен отчет за дейността. Този отчет включва по-конкретно информация за постигането на целите и резултатите, посочени в единния програмен документ. Отчетът трябва да бъде изпращан също така на Комисията, на Европейския парламент и на Съвета.

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. Обосновка на предложените методи на изпълнение на бюджета, механизми за осъществяване на финансирането, начини за плащане и стратегия за контрол

Стратегията за контрол ще се основава на Финансовия регламент и на Регламента за общите процедури. За частта, която се изпълнява чрез пряко и непряко управление по тематичния механизъм, системата за управление и контрол ще се основава на опита, натрупан при изпълнението на настоящата МФР.

Що се отнася до споделеното управление, регламентът за общите процедури се основава на съществуващата стратегия за управление и контрол за програмния период 2014—2020 г., но с него се въвеждат някои мерки, насочени към опростяване на изпълнението и намаляване на тежестта на контрола на равнището както на бенефициерите, така и на държавите членки.

Част от настоящото предложение ще се изпълнява чрез бюджета на Европейската агенция за гранична и брегова охрана посредством непряко управление.

Съгласно принципа на добро финансово управление бюджетът на Европейската агенция за гранична и брегова охрана се изпълнява в съответствие с ефективен и ефикасен вътрешен контрол. Поради това Европейската агенция за гранична и брегова охрана е длъжна да прилага подходяща стратегия за контрол, координирана между съответните участници във веригата за контрол.

Що се отнася до последващите проверки, Европейската агенция за гранична и брегова охрана като децентрализирана агенция подлежи по-специално на:

— вътрешен одит, извършван от Службата за вътрешен одит на Комисията;

[62] Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624.

[63] Европол: https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/decision_of_the_europol_management_board_on_the_adoption_of_the_financial_regulation_applicable_to_europol_.pdf

— годишни доклади на Европейската сметна палата, осигуряващи декларация за достоверност относно надеждността на отчетите, както и относно законосъобразността и редовността на свързаните с тях операции;

— годишно освобождаване от страна на Европейския парламент;

— евентуални разследвания, провеждани от OLAF, за да се гарантира по-специално, че ресурсите, отпуснати на агенциите, се използват правилно.

В качеството си на партньорска ГД на Европейската агенция за гранична и брегова охрана ГД „Миграция и вътрешни работи“ ще прилага своята стратегия за контрол на децентрализираните агенции, за да осигури надеждно докладване в рамките на своя годишен отчет за дейността (ГОД). Въпреки че децентрализираните агенции носят пълна отговорност за изпълнението на своя бюджет, ГД „Миграция и вътрешни работи“ отговаря за редовното плащане на годишните вноски, определени от бюджетните органи на ЕС.

И накрая, Европейският омбудсман осигурява допълнително ниво на контрол и отчетност по отношение на Европейската агенция за гранична и брегова охрана.

2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им

За частта от споделеното управление общите рискове за изпълнението на текущите програми са свързани с непълното усвояване от държавите членки на средствата по Фонда и с възможните грешки, произтичащи от сложността на правилата и от слабостите в системите за управление и контрол. С Регламента за общите процедури се опростява регулаторната рамка чрез хармонизиране на правилата и системите за управление и контрол за различните фондове, изпълнявани под режим на споделено управление. С него също така се опростяват изискванията за контрол (например проверки на управлението, основани на риска, възможност за пропорционални механизми за контрол въз основа на националните процедури, ограничения на одитната дейност по отношение на сроковете и/или специфични операции).

За бюджета, изпълняван от Европейската агенция за гранична и брегова охрана, се изисква специална рамка за вътрешен контрол, която се основава на рамката за вътрешен контрол на Европейската комисия. Единният програмен документ трябва да предоставя информация за системите за вътрешен контрол, а консолидираният годишен отчет за дейността (КГОД) трябва да съдържа информация за ефикасността и ефективността на системите за вътрешен контрол, включително във връзка с оценката на риска.

Освен това Европейският надзорен орган по защита на данните и длъжностното лице по защита на данните на Frontex (независима функция, пряко свързана с управителния съвет) упражняват надзор върху обработването на лични данни от Frontex.

Накрая, в качеството си на партньорска ГД на Европейската агенция за гранична и брегова охрана, ГД „Миграция и вътрешни работи“ ежегодно провежда дейност по управление на риска, за да установи и оцени потенциалните високи рискове, свързани с операциите на агенциите. Рисковете, счетени за критични, се докладват ежегодно в плана за управление

на ГД „Миграция и вътрешни работи“ и се придружават от план за действие, в който се посочват действията за смекчаването им.

На оперативно равнище са установени следните рискове:

— ограничени оперативни ресурси поради нарастващите оперативни нужди на държавите членки;

— липса на адекватни равнища на финансови и човешки ресурси, които да отговарят на оперативните нужди.

2.2.3. Оценка и обосновка на разходната ефективност на контрола (съотношение между разходите за контрол и стойността на съответните управлявани средства) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)

По отношение на частта със споделено управление се очаква разходите за контрол потенциално да нараснат за държавите членки. Очаква се основаният на рисковете подход към управлението и контрола, въведен в Регламента за общите процедури, и засиленият стремеж към приемане на опростени варианти на разходите да доведат до намаляване на разходите на държавите членки за контрол. За Европейската агенция за гранична и брегова охрана съотношението „разходи за контрол/стойност на съответните управлявани средства“ се отчита от Комисията. В ГОД на ГД „Миграция и вътрешни работи“ за 2023 г. това съотношение е 0,08 % по отношение на субектите, на които са поверени задачи за непряко управление, и децентрализираните агенции, включително Европейската агенция за гранична и брегова охрана.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

ГД „Миграция и вътрешни работи“ ще продължи да прилага своята стратегия за борба с измамите в съответствие със стратегията на Комисията за борба с измамите (СКБИ), за да гарантира, наред с другото, че нейните вътрешни проверки, свързани с борбата с измамите, са изцяло приведени в съответствие със СКБИ и че нейният подход за управление на риска от измами е насочен към установяване на областите, в които съществува риск от измами, и подходящите ответни действия.

Що се отнася до споделеното управление, държавите членки гарантират законосъобразността и редовността на разходите, включени в отчетите, представяни на Комисията. В този контекст държавите членки предприемат всички необходими действия за предотвратяване, разкриване и коригиране на нередностите.

Що се отнася до непрякото управление, мерките, свързани с борбата с измамите, корупцията и всички други незаконни дейности, са посочени, наред с другото, в член 117 от Регламента за европейската гранична и брегова охрана. По-конкретно Frontex участва в дейностите по предотвратяване на измами, организирани от Европейската служба за борба с измамите, и незабавно информира Комисията за случаи на предполагаеми измами и други финансови нередности в съответствие със своята вътрешна стратегия за борба с измамите.

Освен това, в качеството си на партньорска ГД, ГД „Миграция и вътрешни работи“ разработи и приложи своя собствена стратегия за борба с измамите въз

основа на методиката, предоставена от OLAF. Децентрализираните агенции, включително Европейската агенция за гранична и брегова охрана, попадат в обхвата на стратегията.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

- Съществуващи бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер	Многогод./ едногод.[64]	от държави от ЕАСТ[65]	от държави кандидатки и потенциални кандидати[66]	от други трети държави	други целеви приходи
4	10 01 01 00	Многогод./едногод.	НЕ	НЕ	НЕ	НЕ
4	10 02 01 00	Многогод./едногод.	НЕ	НЕ	НЕ	НЕ
4	11 10 01 00	Многогод./едногод.	НЕ	НЕ	НЕ	НЕ

64 Многогод. = многогодишни бюджетни кредити / Едногод. = едногодишни бюджетни кредити.

65 ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

66 Държави кандидатки и ако е приложимо — потенциални кандидати от Западните Балкани.

3.2. Очаквано финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

– ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи

– ☒ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу

3.2.1.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка		4				
ГД „Миграция и вътрешни работи“			Година **2025**	Година **2026**	Година **2027**	**ОБЩО МФР 2021—2027 г.**
Бюджетни кредити за оперативни разходи						
10 02 01 00	Поети задължения	(1a)	0,000	75,044	122,240	**197,284**
	Плащания	(2a)	0,000	8,005	8,514	**16,519**
Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми						
10 01 01 00		(3)	**0,000**	**0,832**	**1,610**	**2,442**
ОБЩО бюджетни кредити	Поети задължения	=1a+1б+3	**0,000**	**75,876**	**123,850**	**199,726**
за ГД „Миграция и вътрешни работи“	Плащания	=2a+2б+3	**0,000**	**8,837**	**10,124**	**18,961**

Агенция: Европейска агенция за гранична и брегова охрана (Frontex)	Година **2025**	Година **2026**	Година **2027**	**ОБЩО 2021—2027 г.**
Бюджетен ред: 11 10 01 00 / Принос от бюджета на ЕС за агенцията	0,148	0,599	1,124	1,871

Предлага се бюджетът на Frontex за връщанията да бъде увеличен, ако е необходимо, през 2025 г., 2026 г. и 2027 г. чрез вътрешно преразпределяне на ресурси в рамките на бюджета на Frontex в зависимост от действителното усвояване. Вътрешното преразпределяне може да бъде компенсирано чрез намаление на пакета за следната програма ФУМИ / бюджетен ред: 10 02 01 00/ за годините: 2025—2027 г.

			Година 2025	Година 2026	Година 2027	**ОБЩО МФР 2021—2027 г.**
Общо бюджетни кредити за оперативни разходи (включително принос за децентрализирана агенция)	Поети задължения	(4)	0,148	75,643	123,364	**199,155**
	Плащания	(5)	0,148	8,604	9,637	**18,390**
ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми		(6)	0,000	0,832	1,610	**2,442**
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИЯ 4	Поети задължения	=4+6	**0,148**	**76,475**	**124,974**	**201,597**
от многогодишната финансова рамка	Плащания	=5+6	**0,148**	**9,436**	**11,247**	**20,832**
ОБЩО бюджетни кредити по функции 1—6	Поети задължения	=4+6	**0,148**	**76,475**	**124,974**	**201,597**
от многогодишната финансова рамка (референтна стойност)	Плащания	=5+6	**0,148**	**9,436**	**11,247**	**20,832**

Функция от многогодишната финансова рамка	**7**	„Административни разходи“

ГД „Миграция и вътрешни работи“		Година **2025**	Година **2026**	Година **2027**	**ОБЩО МФР 2021—2027 г.**
Човешки ресурси		0,958	1,146	1,334	**3,438**
Други административни разходи		0,000	0,000	0,000	**0,000**
ОБЩО ГД „Миграция и вътрешни работи“	Бюджетни кредити	**0,958**	**1,146**	**1,334**	**3,438**
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = Общо плащания)	**0,958**	**1,146**	**1,334**	**3,438**

		Година **2025**	Година **2026**	Година **2027**	**ОБЩО МФР 2021—2027 г.**
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИИ 1—7	Поети задължения	**1,106**	**77,621**	**126,308**	**205,035**
от многогодишната финансова рамка	Плащания	**1,106**	**10,582**	**12,581**	**24,270**

3.2.2. Очакван резултат, финансиран с бюджетни кредити за оперативни разходи (не се попълва за децентрализираните агенции)

Бюджетни кредити за поети задължения в милиони евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Да се посочат целите и резултатите			**Година**		**Година**		**Година**		**ОБЩО 2021—2027 г.**	
ò			**2025**		**2026**		**2027**			
	РЕЗУЛТАТИ									
	Вид	Среден разход Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 1 ***Укрепване на европейското измерение при управлението на връщането и опростяване и повишаване на ефективността на процеса на връщане***										
— Създаване на общ формуляр за европейска заповед за връщане						0,087			**0**	**0,087**
— Създаване на стандартен формуляр на молби за обратно приемане						0,087				**0,087**
Междинен сбор за конкретна цел № 1			**0**	**0,000**	**0**	**0,174**	**0**	**0,000**	**0**	**0,174**
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 2 Рационализиране на процедурата по връщане										
— Увеличаване на броя на принудителните връщания						17,070		34,140	**0**	**51,210**
Междинен сбор за конкретна цел № 2			**0**	**0,000**	**0**	**17,070**	**0**	**34,140**	**0**	**51,210**
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 3 Насърчаване на сътрудничеството от на страна на подлежащото на връщане лице										
— Стимули за доброволно връщане						2,800		5,600	**0**	**8,400**
— Капацитет за задържане						55,000		82,500	**0**	**137,500**

Междинен сбор за конкретна цел № 3	**0**	**0,000**	**0**	**57,800**	**0**	**88,100**	**0**	**145,900**
ОБЩО	**0**	**0,000**	**0**	**75,044**	**0**	**122,240**	**0**	**197,284**

3.2.3. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

– ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи

– ☒ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу

3.2.3.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет

ГЛАСУВАНИ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ	Година **2025**	Година **2026**	Година **2027**	**ОБЩО 2021—2027 г.**
ФУНКЦИЯ 7				
Човешки ресурси	0,958	1,146	1,334	**3,438**
Други административни разходи	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 7	**0,958**	**1,146**	**1,334**	**3,438**
Извън ФУНКЦИЯ 7				
Човешки ресурси	0,000	0,805	1,610	**2,415**
Други административни разходи	0,000	0,027	0,000	**0,027**
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 7	**0,000**	**0,832**	**1,610**	**2,442**
ОБЩО	**0,958**	**1,978**	**2,944**	**5,880**

Бюджетните кредити, необходими за човешки ресурси и други административни разходи, ще бъдат покрити от бюджетни кредити на ГД, които вече са определени за управлението на действието и/или които са преразпределени в рамките на ГД, при необходимост заедно с допълнително отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

3.2.4. Очаквани нужди от човешки ресурси

– ☐ Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси

– ☒ Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу

3.2.4.1. Финансирани от гласувания бюджет

Оценката се посочва в еквиваленти на пълно работно време (ЕПРВ)[67]

ГЛАСУВАНИ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ	Година **2025**	Година **2026**	Година **2027**
• Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и срочно наети служители)			
20 01 02 01 (Централа и представителства на Комисията)	4	5	6
20 01 02 03 (Делегации на ЕС)	0	0	0

[67] Моля, посочете под таблицата колко ЕПРВ в рамките на посочения брой вече са разпределени за управлението на действието и/или могат да бъдат преразпределени в рамките на Вашата ГД и какви са нетните Ви нужди.

01 01 01 01 (Непреки научни изследвания)		0	0	0
01 01 01 11 (Преки научни изследвания)		0	0	0
Други бюджетни редове (да се посочат)		0	0	0
• Външен персонал (в ЕПРВ)				
20 02 01 (ДНП, КНЕ от общия финансов пакет)		2	2	2
20 02 03 (ДНП, МП, КНЕ и МЕД в делегациите на ЕС)		0	0	0
Ред за административна подкрепа [XX.01.YY.YY]	- в централата	0	0	0
	- в делегациите на ЕС	0	5	10
01 01 01 02 (ДНП, КНЕ — Непреки научни изследвания)		0	0	0
01 01 01 12 (ДНП, КНЕ — Преки научни изследвания)		0	0	0
Други бюджетни редове (да се посочат) — функция 7		0	0	0
Други бюджетни редове (да се посочат) — извън функция 7		0	0	0
ОБЩО		**6**	**12**	**18**

Човешките ресурси, необходими за инициативата, се състоят от 6 длъжностни лица AD и 12 лица външен персонал (10 ДНП и 2 КНЕ).

В момента ГД „Миграция и вътрешни работи“ разполага с 4 длъжностни лица AD и 2 лица външен персонал (КНЕ), работещи (ЕПРВ) по това законодателно предложение по въпросите на връщането. Както вече беше посочено и обяснено в представената от ГД „Миграция и вътрешни работи“ информация за ПБ за 2026 г., необходими са още 3 длъжностни лица със степен AD, за да продължат преговорите и да следят изпълнението на тази нова инициатива и бъдещата нова екосистема за цифровизация на процеса на връщане, обратно приемане и реинтеграция. От общо 3 длъжностни лица със степен AD, поискани в ПБ за 2026 г., 2 са необходими за подпомагане на преговорите/подготовката преди влизането в сила на регламента, изготвяне на актове за изпълнение/делегирани актове и са посочени в правната финансова и цифрова обосновка на настоящото предложение. В своето представяне ГД „Миграция и вътрешни работи“ поясни защо вътрешните преразпределения понастоящем не са осъществим вариант (ГД „Миграция и вътрешни работи“ вече ги е използвала в максимална степен, за да приведе в съответствие своите приоритети с необходимия персонал в други области на дейност). За това предложение се изискват също така 10 ДНП да бъдат разположени в делегациите на ЕС в трети държави, които не могат да бъдат преразпределени в рамките на ГД „Миграция и вътрешни работи“ и трябва да бъдат разпределени на ГД „Миграция и вътрешни работи“ в допълнение към отпуснатия годишен ресурс.

Персонал, необходим за изпълнение на предложението (в ЕПРВ):

	Наличен понастоящем персонал в службите на Комисията	**Допълнителен персонал***			
		Финансиран по функция 7 или „Научни изследвания“	**Финансиран от ред ВА**	**Финансиран от такси**	**По изключение от резерва на Комисията за преразпределение след ориентиране от Общия управителен съвет***
Длъжности в щатното разписание	4		N/A		2
Външен персонал (ДНП, КНЕ, ПНА)	2		10 ДНП		

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят от:

Длъжностни лица и срочно наети служители	— 2 служители: подкрепа при преговорите по законодателното предложение в Европейския парламент и Съвета — 1 служител: изготвяне на делегирани актове и актове за изпълнение + преговори — 2 служители: подкрепа за държавите членки и Frontex при изпълнението — 1 служител: изготвяне на наръчник
Външен персонал	— 1 КНЕ: подкрепа при преговорите по законодателното предложение в Европейския парламент и Съвета — 1 КНЕ: изготвяне на делегирани актове и актове за изпълнение + преговори, изготвяне на наръчник и подкрепа за държавите членки и Frontex при изпълнението — 10 ДНП: подкрепа за държавите членки и Frontex при прилагането на обратно приемане в трети държави

3.2.5. Преглед на очакваното отражение върху инвестициите, свързани с цифрови технологии

Задължително: в таблицата по-долу следва да се включи най-добрата оценка на свързаните с цифровите технологии инвестиции, произтичащи от предложението/инициативата.

По изключение, когато това е необходимо за изпълнението на предложението/инициативата, бюджетните кредити по функция 7 следва да се представят в определения ред.

Бюджетните кредити по функции 1—6 следва да бъдат отразени като „Разходи за информационни технологии, свързани с политиката, по оперативни програми“. Тези разходи се отнасят до оперативния бюджет, който ще се използва за повторно използване/закупуване/разработване на ИТ платформи/инструменти, пряко свързани с изпълнението на инициативата, и свързаните с тях инвестиции (например лицензи, проучвания, съхранение на данни и др.). Информацията, предоставена в тази таблица, следва да съответства на данните, представени в раздел 4 „Цифрово измерение“.

ОБЩО бюджетни кредити за цифрови и информационни технологии	Година **2024**	Година **2025**	Година **2026**	Година **2027**	**ОБЩО МФР 2021—2027 г.**
ФУНКЦИЯ 7					
Разходи за ИТ (институционални)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Извън ФУНКЦИЯ 7					
Разходи за информационни технологии, свързани с политиката, по оперативни програми	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
ОБЩО	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

3.2.6. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

Предложението/инициативата:

– ☒ може да се финансира изцяло чрез преразпределяне на средства в рамките на съответната функция от многогодишната финансова рамка (МФР)

Разходите, покрити от ФУМИ и Frontex, ще бъдат финансирани в рамките на съществуващата МФР.

– ☐ налага да се използват неразпределеният марж по съответната функция от МФР и/или специалните инструменти, предвидени в Регламента за МФР

Обяснете какво е необходимо, като посочите съответните функции, бюджетни редове и суми и инструментите, които се предлага да бъдат използвани.

– ☐ налага преразглеждане на МФР

Да се обясни какво е необходимо, като се посочат съответните функции, бюджетни редове и суми.

3.2.7. Финансов принос от трети страни

Предложението/инициативата:

– ☒ не предвижда съфинансиране от трети страни

– ☐ предвижда следното съфинансиране от трети страни:

Бюджетни кредити в милиони евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	Година **2024**	Година **2025**	Година **2026**	Година **2027**	Общо
Да се посочи съфинансиращият орган					
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити					

3.2.8 Очаквани нужди от човешки ресурси и от използване на бюджетни кредити в децентрализирана агенция

Необходим персонал (еквиваленти на пълно работно време)

Агенция: Европейска агенция за гранична и брегова охрана (Frontex)	Година **2025**	Година **2026**	Година **2027**
Срочно наети служители (степени AD)	2	4	7
Срочно наети служители (степени AST)	0	1	1
Срочно наети служители (степени AD+AST) — междинен сбор	*2*	*5*	*8*
Договорно наети служители	0	1	1
Командировани национални експерти	0	1	2
Договорно наети служители и КНЕ — междинен сбор	*0*	*2*	*3*
ОБЩО персонал	**2**	**7**	**11**

Бюджетни кредити, покрити от приноса от бюджета на ЕС, в милиони евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Агенция: Европейска агенция за гранична и брегова охрана (Frontex)	Година **2025**	Година **2026**	Година **2027**	**ОБЩО 2021—2027 г.**
Дял 1: Разходи за персонал	0,148	0,599	1,124	**1,871**
Дял 2: Разходи за инфраструктура и оперативни разходи				**0,000**
Дял 3: Оперативни разходи				**0,000**
ОБЩО бюджетни кредити, покрити от бюджета на ЕС	**0,148**	**0,599**	**1,124**	**1,871**

Преглед/обобщение на човешките ресурси и на бюджетните кредити (в милиони евро), необходими за предложението/инициативата в децентрализирана агенция

Агенция: Европейска агенция за гранична и	Година	Година	Година	**ОБЩО**

брегова охрана (Frontex)	2025	2026	2027	2021—2027 г.
Срочно наети служители (AD+AST)	2	5	8	
Договорно наети служители	0	1	1	
Командировани национални експерти	0	1	2	
Общо персонал	2	7	11	
Бюджетни кредити, покрити от бюджета на ЕС	0,148	0,599	1,124	**1,871**
Бюджетни кредити, покрити от такси	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Съфинансирани бюджетни кредити (ако е приложимо)	0,000	0,000	0,000	**0,000**
ОБЩО бюджетни кредити	**0,148**	**0,599**	**1,124**	**1,871**

Предлага се бюджетът на Frontex за връщане да бъде увеличен, ако е необходимо, през 2025 г., 2026 г. и 2027 г. чрез вътрешно преразпределяне на ресурси в рамките на бюджета на Frontex в зависимост от действителното усвояване. Финансирането след 2027 г. ще попадне в обхвата на преговорите по следващата МФР.

3.3. Очаквано отражение върху приходите

– ☒ Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.

– ☐ Предложението/инициативата има следното финансово отражение:

  – ☐ върху собствените ресурси

  – ☐ върху другите приходи

  – ☐ моля, отбележете, ако приходите са предназначени за конкретни разходни бюджетни редове

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред:	Налични бюджетни кредити за текущата финансова година	Отражение на предложението/инициативата[68]			
		Година **2024**	Година **2025**	Година **2026**	Година **2027**
Статия …….					

За целевите приходи да се посочат съответните разходни бюджетни редове.

[…]

Други забележки (например метод/формула за изчисляване на отражението върху приходите или друга информация).

[…]

[68] Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 20 % за разходи по събирането.

4. ЦИФРОВО ИЗМЕРЕНИЕ

4.1. Изисквания, свързани с цифрови аспекти

Тази инициатива е тясно свързана с друга отделна предстояща инициатива за цифровизация на управлението на делата в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията (нов общ подход към връщането). При тази отделна предстояща инициатива ще се разгледа задълбочено цифровизацията на процесите, установени с настоящата инициатива.

Препратка към изискването	**Описание на изискването**	**Засегнат(и) от изискването субект(и)**	**Процеси на високо равнище**	**Категории**
Член 42, параграф 1, буква г)	Общата система на Съюза за връщане трябва да включва цифрови системи за управление на връщането, обратното приемане и реинтеграцията на граждани на трети държави.	Държави членки	Създаване на цифрови системи	Цифрово решение
Член 7, параграф 7	Задължение за предоставяне на достъп в Шенгенската информационна система до европейската заповед за връщане, съдържаща основните елементи на решението за връщане.	Държави членки	Регистриране на данните	Данни
Член 21, параграф 5	Държавите членки трябва да установят в националното си право метода на комуникация с гражданите на трети държави и момента, в който се счита, че гражданинът на трета държава е получил съобщението и е бил уведомен за него, или да използват цифрови системи, разработени и/или подкрепени от Съюза за целите на тази комуникация.	Държави членки	Уведомление	Данни
Член 36,	Информацията относно	Държави	Регистриране на	Данни

параграф 4	резултата от искането за потвърждение на гражданството и получения документ за пътуване трябва да се качи в Шенгенската информационна система от съответния компетентен орган. При поискване информацията и документът за пътуване се предоставят на компетентните органи на други държави членки.	членки	данните	

4.2. Данни

Вид данни	**Препратка към изискването(ията)**	**Стандарт и/или спецификация (ако е приложимо)**
Данни, необходими за прилагането на настоящата инициатива, чиято цел е създаването на обща система на ЕС за връщане на граждани на трети държави, които пребивават незаконно в ЕС.	Член 42, параграф 1, буква г)	Не се прилага
Общ формуляр за връщане, съдържащ основните елементи на решението за връщане (Европейска заповед за връщане)	Член 7, параграф 7	Не се прилага
Данни, предавани между компетентните органи и гражданите на трети държави.	Член 21, параграф 5	Не се прилага
Информация за резултата от искането за потвърждение на гражданството и документа за пътуване.	Член 36, параграф 4	Не се прилага

Привеждане в съответствие с Европейската стратегия за данните

Поради вида на обработваните данни и факта, че тези данни ще бъдат обработвани за много конкретни цели, предложената инициатива е от много ограничено значение за целта за постигане на истински единен пазар на данни, която е основната цел на Европейската стратегия за данните.

Привеждане в съответствие с Европейската стратегия за данните

Поради вида на обработваните данни и факта, че тези данни ще бъдат обработвани за много конкретни цели, предложената инициатива е от много ограничено значение за целта за постигане на истински единен пазар на данни, която е основната цел на Европейската стратегия за данните.

Привеждане в съответствие с принципа на еднократност

Принципът на еднократност ще бъде разгледан в контекста на отделна инициатива за цифровизация на управлението на делата в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията. С тази отделна инициатива ще се разгледа въпросът за автоматизирането на изготвянето на надеждни и подробни статистически данни с цел подобряване на изготвянето на политики. В нея ще се засегне и въпросът за оперативната съвместимост на съществуващите и бъдещите цифрови системи в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията.

Потоци от данни

Вид данни	**Препратка(и) към изискването(ията)**	**Субект, който предоставя данните**	**Субект, който получава данните**	**Задействане на обмена на данни**	**Честота (ако е приложимо)**
Данни, необходими за прилагането на настоящата инициатива, целяща създаването на обща система на Съюза за връщане на граждани на трети държави, които пребивават незаконно в ЕС.	Член 42, параграф 1, буква г)	Държави членки	Държави членки	Задължение за спазване на процесуалните изисквания	Не се прилага
Общ формуляр за връщане, съдържащ основните елементи на решението за връщане (Европейска заповед за	Член 7, параграф 7	Държавите членки чрез Шенгенската информационна система.	Държавите членки чрез Шенгенската информационна система.	Задължение за спазване на процесуалните изисквания	Не се прилага

връщане)					
Данни, предавани между компетентните органи и гражданите на трети държави.	Член 21, параграф 5	Държави членки	Граждани на трети държави	Необходимост от комуникация с граждани на трети държави	Не се прилага
Информация за резултата от искането за потвърждение на гражданството и документа за пътуване.	Член 36, параграф 4	Държавите членки чрез Шенгенската информационна система.	Държавите членки чрез Шенгенската информационна система.	Задължение за спазване на процесуалните изисквания	Не се прилага

4.3. Цифрови решения

Цифрово решение	**Препратка(и) към изискването(ията)**	**Основни възложени функции**	**Отговорен субект**	**Как е осигурена достъпността?**	**Как се предвижда възможността за повторно използване?**	**Използване на технологии с ИИ (ако е приложимо)**
Цифрови системи за управление на връщането, обратното приемане и реинтеграцията на граждани на трети държави	Член 42, параграф 1, буква г)	С тези системи следва да се управляват връщането, обратното приемане и реинтеграцията на граждани на трети държави	Държави членки	Тези системи следва да бъдат достъпни за компетентните органи на държавите членки.	Споделянето и повторното използване на данни ще бъдат подробно описани в отделната инициатива за цифровизация на управлението на делата в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията.	Не се прилага

Цифрови системи за управление на връщането, обратното приемане и реинтеграцията на граждани на трети държави

Цифрова и/или секторна политика (когато са приложими)	**Обяснение на начина, по който се осигурява съответствие**
Акт за изкуствения интелект	Не се прилага — когато е уместно, ще бъде предоставено обяснение в отделната инициатива за цифровизация на управлението на делата в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията.

Рамка на ЕС за киберсигурност	Не се прилага — когато е уместно, ще бъде предоставено обяснение в отделната инициатива за цифровизация на управлението на делата в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията.
eIDAS	Не се прилага — когато е уместно, ще бъде предоставено обяснение в отделната инициатива за цифровизация на управлението на делата в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията.
Единна цифрова платформа и постоянна група „Имиграция и интеграция“	Не се прилага — когато е уместно, ще бъде предоставено обяснение в отделната инициатива за цифровизация на управлението на делата в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията.
Други	Не се прилага — когато е уместно, ще бъде предоставено обяснение в отделната инициатива за цифровизация на управлението на делата в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията.

4.4. Оценка на оперативната съвместимост

Цифрова обществена услуга или категория цифрови обществени услуги	**Описание**	**Препратка(и) към изискването(ията)**	**Решение(я) за оперативно съвместима Европа (НЕ СЕ ПРИЛАГА)**	**Други решения за оперативна съвместимост**
Имиграционни служби	Компетентните органи, отговарящи за прилагането на правилата за връщане.	Член 42, параграф 1, буква г), член 7, параграф 7, член 21, параграф 5, член 36,	Не се прилага	Оперативната съвместимост на цифровата деловодна система, посочена в настоящата инициатива, ще

		параграф 4.		бъде описана подробно в отделна инициатива за цифровизация на управлението на делата в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията.

Цифрова обществена услуга #1: Цифрови системи за управление на връщането, обратното приемане и реинтеграцията на граждани на трети държави

Оценка	**Мярка (мерки)**	**Потенциални оставащи пречки (ако е приложимо)**
Привеждане в съответствие със съществуващите цифрови и секторни политики. Оперативната съвместимост на цифровата деловодна система, посочена в настоящата инициатива, ще бъде разгледана в отделна инициатива за цифровизация в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията.	Не се прилага	Не се прилага
Организационни мерки за безпроблемно трансгранично предоставяне на цифрови обществени услуги. Управлението на цифровата деловодна система, посочена в настоящата инициатива, ще бъде разгледано в отделна инициатива за цифровизация в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията.	Не се прилага	Не се прилага
Мерки, предприети за гарантиране на споделено разбиране на данните. Споделянето и повторното използване на цифровата деловодна система,	Не се прилага	Не се прилага

посочена в настоящата инициатива, ще бъдат разгледани в отделна инициатива за цифровизация в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията.		
Използване на общоприети отворени технически спецификации и стандарти.	Не се прилага	Не се прилага

4.5. Мерки в подкрепа на цифровото изпълнение

Ролята на Комисията и други субекти (напр. агенции на ЕС) ще бъде описана в отделна инициатива за цифровизация в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията.